

70 let

měšťanské

školy a

osvobození

Spálova

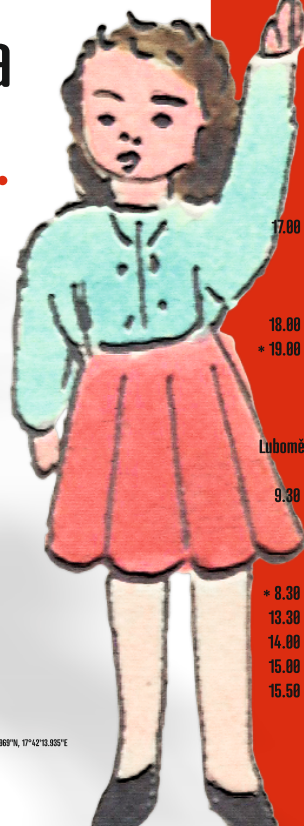
7.-17. 5.

*
Výstava je
dále přístupná:
8., 9., 15. a 16. kvě.
od 15.00–18.00 h
a 10. a 17. května
od 10.30–18.00 h

Prohlídka školy
bude ukončena
ve 12.30 h

-2015

Změna programu vyhrazena! $\text{N} 49^{\circ}42'12,368''\text{N}$, $\text{E} 17^{\circ}42'13,395''\text{E}$



1945–

PROGRAM:

7. května 2015

Kostel sv. Jakuba

17.00 h Mše svatá za mír

Sokolovna

18.00 h Beseda s vojen. kaplanem
* 19.00 h Tématická výstava k výročí

17. května 2015

Luboměř Kostel sv. Vavřince

9.30 h Mše svatá za školu

Základní škola

* 8.30 h Prohlídka školy
13.30 h Spálovský Dixieland
14.00 h Školní akademie (1. část)
15.00 h Školní akademie (2. část)
15.50 h Hudební soubor Kokeš

70.
LET
XX

Psaní textů:
František Šatník
Ilustrace:
Jana Jandlová

Převzata ze
školské kroniky
1945–1987

Vstupné
dobrovolné

www.spalov.cz

www.zaspalov.cz



Budova č.p. 57 ve Spálově vznikla rekonstrukcí a zvednutím o jedno poschodí původně selského stavení v roce 1873. O rok později, v roce 1874, se začalo ve škole vyučovat. Škola měla novou střechu, dvě třídy, byt nadučitele, komoru, sklep, od roku 1883 byla škola trojtřídní. O výstavbu této národní školy se zasloužil nadučitel Eduard Scheich. Od roku 1956 v budově č. p. 57 sídlí mateřská škola.

(Perokresba: Ing. Martin Kantor, Spálov č. 43, květen 2015)

Ročník XXX./2015, č. 1-2

15. června 2015

Oderské vrchy

VLASTIVĚDNÝ ZPRAVODAJ

SPÁLOV 2015

Plakát u příležitosti 70. výročí měšťanské školy (14. 5. 1945) a osvobození Spálova (7. 5. 1945)

ODERSKÉ VRCHY, vlastivědný zpravodaj. – Vychází v nepravidelných intervalech v počtu 2 dvoučísel (případně 1 čtyřčísla) do roka v nákladu 400 výtisků. – Vydává Vlastivědný kroužek Oderských vrchů ve Spálově, okres Nový Jičín, PSČ 742 37. Redakční kruh: Mgr. Jarmila Mazáčová, paní učitelka Libuše Maršálková, Ing. Josef Vlček, Mgr. M. Richter a Ing. M. Kantor, řídí **Mgr. Jaroslava Šustková, Spálov 142**, tel. domů 556 729 705, e-mail: oderskevrchy@email.cz. – Na tento email, pokud můžete, přihlašujte a odhlašujte Oderské vrchy – Jazyková úprava: Mgr. Jarmila Mazáčová. – Běžný účet u České spořitelny, a.s., Okresní pobočka Štefánikova 13, Nový Jičín, účet číslo 1766110339/0800. – Tisk: Tiskárna KONTEXT, spol. s r.o. Nový Jičín. – Registrováno Okresním úřadem, referátem regionálního rozvoje v Novém Jičíně, číslo registrace NJ 3 ze dne 21. 2. 1991. – IČ: 4103 2543. – Roční předplatné 130,- Kč, poštovné a balné 30,- Kč, při dodatečném vyžádání odběru poštovné a balné 60,- Kč, za 2 dvoučísla.

Vzpomínka na měšťanskou školu ve Spálově

Anna Zlámalová, rozená Šimová

Letos je 70 let od založení měšťanské školy ve Spálově. Jsem dlouholetou čtenářkou Oderských vrchů a chtěla bych přispět do „mlýna“ vzpomínkou na školu, učitele a zakladatele Františka Šustka. Jsem „dříve“ narozená, pocházím z malé vesničky Heltínov. V roce 1939 jsem začala chodit do obecné školy v Luboměři. Po válce 14. května jsem byla pozvána do měšťanské školy do Spálova. Vyučování se střídalo, týden ráno od 8 – 12 hodin a druhý týden od 12 – 16 hodin, až do konce června. Pak byly prázdniny. Prvního září se otevřela brána spálovského zámku, nyní školy měšťanské. Ve třídě na stěnách byly tapety, ze stropu visely křišťálové lustry, vše se časem odstranilo. Naše třídní učitelka byla Milada Rambousková, i jí patří moje vzpomínka. Učila nás češtinu, dějepis a tělocvik, byla náruživou Sokolkou. František Šustek nás učil matematiku, neměl to s námi lehké, ale vždy měl humor a úsměv na tváři. Byl skvělý učitel a muzikant. Založil žákovskou kapelu, účinkovali na vánoční besídce a jiných akcích. Hráli jsme pohádku „Princezna Pampeliška“, prince hrál Milan Mouček a princeznu Andělka Polová. František Juráč dříve hrával v žákovské kapele, dnes hraje s kapelou Spálovanka. Ráda zpívám, jednou ve škole si notuji starou písničku, a Fráňa ji slyší a hned si ji zaznamenal. Byl muzikantem tělem i duší. Hrával v kostele na púlnocní, svatbách i pohřbech a kolik bylo procesí do údolí k Maria Skále. Dnes poslouchá hudbu už jen „shora“. To jsou vzpomínky na Františka Šustka.

Na závěr - chtěla bych se podívat po 70 letech na dnešní měšťanskou školu ve Spálově, na kterou tak ráda vzpomínám.

Bývalá žačka, dnes seniorka žijící v Hranicích.

Újezdní měšťanská škola ve Spálově

pořádá spolu s obecnou a mateřskou školou
dne 8. července 1945 ve 14:30 hodin v sále sokolovny

ŠKOLNÍ OSLAVU,

na kterou zve všechny rodiče, občanstvo a jiné hosty.

POŘAD:

1. Labský: Olympiada, pochod — J. Fučík: Triglav, pochod —
zahraje žákovský orchestr měšť. školy za řízení odb. učitele Fr. Šustka.
2. Uvítací proslov zástupce ředitele školy odb. uč. Fr. Šustka.
3. Státní hymny SSSR a ČSR —
zaspívá žactvo měšť. školy za doprovodu ták. orchestru.
4. Pozdrav rodičům, učitelstvu a hostům —
mluví a dále konferuje ták 1. tř. měšť. školy.
5. A. Záruba: Kde domov můj? —
vstup ták 3. třídy obce. školy, navičila učitelka Vlasta Rýparová.
6. Vzpomínka a dík matkám, které v r. 1939-40 školní stávkou svých dětí zabránily poněmčení spálovské školy.
7. J. Naumann: Česká hymna —
sborová recitace 1. tř. měšť. školy, navičila učitelka Milada Rambousková.
8. Nejmenší se představují:
Z. Pechlatová: Psiček Pantoflíček — Malá kuchařka — Kamarádi
Jos. Kalus: O kočkách — Chytrý Jeník —
předvedou táci mateřské školy, navičila učitelka Anna Lvová.
9. C. M. Disk: Skupinová prosta —
zavítí táci měšť. školy, navičil učitel A. Šlosar.
10. Kašpárci —
předvedou táci 1. tř. obce. školy, sestavila a navičila Marie Haubeltová.
11. J. Křička: Bábinčin maršovský valčík — F. Penc: Volga (ruská píseň), pochod —
zahraje ták. orchestr.

PŘESTÁVKA:

12. F. Kmoč: Andulko šafařova, pochod —
zahraje žákovský orchestr.
13. Staré spálovské písničky (ze sbírky odb. uč. F. Šustka):
Pferozkošný stav manželský - Chudobná děvucha - V Luboměři děvuch hodně.
14. Švihadla, tanečky na nápěvy národ. písní —
předvedou táci 1. tř. obce. školy, sestavila a navičila učitelka Marie Haubeltová.
15. M. Moučka: Dvě národní písně — J. B. Foerster: Rodičům —
zaspívá dětský sbor obecné a měšťanské školy za řízení učitele Ant. Šustka.
16. K. J. Erben: Vodník —
sborová recitace III. tř. měšť. školy, navičil odb. učitel Fr. Šustek.
17. J. Kožíšek: Včelky, dram. básně —
přednese 2. tř. obce. školy, navičily učitelky A. Králová a J. Macečková.
18. Stará spálovská pěsna o Felikantoch —
ze sbírky odb. učitele Fr. Šustka — předvedou a zaspívají chlapci měšť. školy.
19. Š. Mauerhartová: Taneček na českou besedu —
předvedou dívky měšť. školy, navičila učitelka Milada Rambousková.
20. F. Kovařík: V říši pohádek, valčík — F. Kmoč: Muziky, pochod —
zahraje a ukončí žákovský orchestr.

Vstupné dobrovolné.

Čistý výtěžek bude věnován spálovským školám.

Česká správa kultistiky A. Kocb, Odrý.

Plakát na školní oslavu v nově zřízené měšťanské škole v budově zámku.
Oslava s bohatým programem se uskutečnila již 8. července 1945 a podílely se na ní
také škola obecná a mateřská.

ODERSKÉ VRCHY

vlastivědný zpravodaj Spálovska a okolí

70 let školy v budově zámku ve Spálově

Nejstarší písemná zmínka o vzdělávání dětí ve Spálově je z roku 1622. Tehdy ještě Spálov neměl vlastní školu, ale měl učitele. Během let se v obci vyučovalo ve třech školních budovách. Nejprve na č. 61 (dnes pohostinství U Stromu), v roce 1827 obec vystavěla novou školu, budovu č. 170 („na bahně“ - dnes zdravotní středisko) a v roce 1874 byla dokončena třetí školní budova č. 57 (dnes mateřská škola). Jednalo se o školu obecnou. Na počátku 20. století přišel učitel Vilibald Ševčík s myšlenkou zřídit ve Spálově školu měšťanskou. V roce 1938 rozhodlo ministerstvo školství společně s vládou, že ve Spálově vznikne státní, menšinová měšťanská škola. Její realizaci zmařila německá okupace.



Mateřská škola v budově bývalého zámku. Děti, ročník 1949 – 1952.

Dospělí: zleva: Drahomíra Šimová, Marie Ambrožová, paní učitelka Milada Rambousková, Aloisie Tillová. (Foto: Josef Šustek, archiv manželé Demlovi)

Již 14. 5. 1945 bylo ve Spálově, jako v první obci hranického okresu, zahájeno pravidelné školní vyučování. Vyučovalo se na obecné škole (č. 57), v budově zámku byla otevřena měšťanská škola a v přízemí zámecké budovy zahájila svou činnost i mateřská škola. O zřízení měšťanské školy rozhodl dne 10. 5. 1945 místní národní výbor na podnět spálovského rodáka, odborného učitele na pokusné



Učitelský sbor 1945-1946. Zleva sedící: Vlasta Rýparová, František Šustek, Milada Rambousková. Zleva stojící: Alois Krejčířík, Růžena Pešlová, Antonín Šlosar, Vladimír Rýpar. (Foto: Josef Šustek)

měšťanské škole v Praze, Františka Šustka. Škola byla dodatečně schválena okresním školním výborem v Hranicích. Měšťanská škola měla dvě třídy, vyučování zahájil František Šustek ve funkci ředitele a Milada Rambousková. Škola pracovala s knihami a pomůckami, které v roce 1938 zachránila s pomocí čsl. vojska z vítkovské měšťanské školy učitelka Františka Šustková. Během května 1945 nastoupili na měšťanskou školu další učitelé - Vlasta Rýparová, Antonín Šlosar, Vladimír Rýpar. 8. července 1945 pořádala měšťanská škola spolu s obecnou a mateřskou školou velkou školní oslavu (besídku). První školní rok po válce byl ukončen 14. července 1945, prodloužené

vyučování bylo náhradou za prázdno způsobené válečnými událostmi. V srpnu 1945 jednala újezdní školní rada o zajištění pozemků pro stavbu nové školy „Na příhoně“. V budově zámku byla instalována muzejní sbírka, v níž byly exponáty z majetku bývalých majitelů Bauerů – Chlumeckých i z obce. Ještě téhož roku musela být muzejní sbírka zrušena a uvolněné prostory začaly sloužit jako ředitelna, sborovna a třídy.

1945 - 1955

učitel pověřený vedením:	František Šustek	1945 - 1946
ustanovený ředitel:	Jan Jambor	1946 - 1953
ředitel:	František Horák	1953 - 1957

V r. **1946** J. Jambor jednal o postavení nové měšťanské, obecné a mateřské školy ve Spálově. Stavba nové školní budovy byla povolena a MNV měl na stavbu uvolnit 1 000 000 Kčs. K výstavbě nikdy nedošlo.

1947/48 - třídy a sborovna konečně vybaveny odpovídajícím nábytkem. Do školy zaveden telefon.

1948/49 – v platnost vešel Zákon o jednotné škole, měšťanská škola přejmenována na střední školu.

1950/51 - zavedeny „veřejné dny“, rodiče mohli 1. středu v měsíci navštívit výuku. Žáci dostali „Žákovskou knížku“.

1951/52 - zřízena autobusová linka pro žáky z Lipné, Heltínova, Luboměře, trasa Spálov - Hranice. Autobusovou linku zařídil ředitel školy.

1953/54 - došlo ke sloučení národní a střední školy, vznikla osmiletá střední škola (OSŠ), všichni žáci se učili v budově zámku. Vyučovalo se dopoledne i odpoledne, po vyučování bylo doučování, náboženství, kroužky. V pondělí a v sobotu bylo odpoledne volno.

1954/55 - školu zasáhla epidemie příušnic, žáci nemohli cvičit na celostátní spartakiádě.

1955 - 1965

ředitel:	František Horák	- 1957
ředitel:	František Šustek	1957 - 1959
ředitel:	Viktor Zima	1959 - 1983
zástupkyně ředitele:	Anna Bazalová	1961 - 1970

1957/58 - žáci z Luboměře pod Strážnou přešli do školy v Potštátu.

1958/59 - škola uzavřela patronátní smlouvu s Okresním průmyslovým kombinátem Vítkov. OPK poskytoval materiál pro dílnu, umožnil exkurze, žáci pro zaměstnance připravili kulturní večer. Děti ve škole dostávaly přesnídávky. Konala se II. československá spartakiáda. Zřízena Družina mládeže. Zrušeny závěreční zkoušky v 8. třídě OSŠ.

1959/60 - škola vlastnila pozemek o rozloze 1 ha, pěstovaly se brambory, mák, heřmánek, kukuřice, zelenina, vybudoval se skleník.

1960/61 - přestavba vnitřního schodiště. Učebnice a učební pomůcky poprvé zdarma. Osmiletá střední škola přejmenována na základní devítiletou školu (ZDŠ).

1961/62 - ve škole zřízena funkce zástupce ředitele školy. Zástupkyní se stala pí učitelka Anna Bazalová. Ve Spálově zahájila činnost pobočka LŠU Odry.

1962/63 - škola byla rozšířena o budovu MNV, byla zde zřízena jedna učebna, v další místnosti byla družina.

1963/64 - na řece Odře prováděn plavecký výcvik.

1964/65 - zazděny původní zámecké dveře, zabudování nových dveří do tříd, oprava komínů, výměna podlah na chodbách, do tříd položeny parkety, nová elektroinstalace.

1965 - 1975

ředitel:	Viktor Zima	
zástupkyně ředitele:	Anna Bazalová	1961 – 1970

1965/66 - škola byla vybavena magnetickými tabulemi, proběhla modernizace školy v ceně 163 940 Kčs.

1966/67 - generální oprava obou školních budov - výměna střechy, nová fasáda, nová okna. Zřízeny odborné pracovní přírodopisu, zeměpisu, výtvarné výchovy, hudební výchovy, fyziky, chemie. Náklady 283 000 Kčs.

1967/68 - zavedeny dvě volné soboty v měsíci, výuka i odpoledne. Zrušeny pololetní prázdniny a zavedeny jarní prázdniny.
foto 67/68

1968/69 - zaveden pětidenní pracovní týden, nepovinný předmět - němčina a sportovní hry.

1969/70 - změna v organizaci školy: 1. stupeň tvořily 1. - 5. třída, 2. stupeň 6. - 9. třída. Začátek výuky v 7.30 hodin. Oslavy 25. výročí trvání ZDŠ ve Spálově. Provoz ve škole je dvousměnný.

1970/71 - ubyla jedná třída, zrušena funkce zástupce ředitele. Instalace ústředního topení.

1971/72 - vyměněny vstupní dveře, položeny dlažby ve sklepech, vybudovány okapové chodníky. Družba se ZDŠ Sihelné na Slovensku.

1972/73 - začaly národní směny.

1973/74 - položeny parkety ve třech místnostech, bleskosvody, vybudován chodník v okolí školy.

1974/75 - provedeno 100 hospitací, průměr na učitele 12 hospitací. Nové pomůcky - meotar, magnetofon. Začaly výkopové práce na přístavbě tělocvičny. Učitelé a žáci odpracovali 2160 hodin.

1975 - 1985

ředitel:	Viktor Zima	- 1983
ředitel:	Jan Černý	1983 - 1992
zástupkyně ředitele:	Anna Bazalová	1982 - 1989

1975/76 - výstavba tělocvičny v akci „Z“. Učitelé a žáci při výstavbě odpracovali 3840 brigádnických hodin. Hodnota díla: 1 500 000 Kčs.

1976/77 - od ledna výuka tělesné výchovy ve vlastní tělocvičně. Ve škole výuka podle „nové koncepce“.

1977/78 - na školu přestali docházet žáci z Lipné (přešli na ZDŠ v Potštátu). Zrušena Národní škola v Luboměři, žáci přešli na ZDŠ Spálov. Konec družby se ZDŠ Sihelná.

1978/79 - pro nedostatek uhlí byly dlouhé zimní prázdniny - do 27. 1. 1979, jarní prázdniny nebyly. Ve třídách zářivkové osvětlení. MUDr. M. Škopík ustanoven školním lékařem.

1979/80 - nově zřízena družina mládeže. Úspěchy v soutěžích.

1980/81 - žáci se zúčastnili mnoha soutěží a olympiád a dosáhli úspěchů. Učitelé a žáci odpracovali 4520 brigádnických hodin.

1981/82 - ve škole nebyla v tomto šk. roce 9. třída, všichni žáci 8. ročníku odešli na SŠ nebo SOU. Žáci odpracovali 3624 brigádnických hodin, učitelé 326.

1982/83 - ředitel V. Zima odešel do invalidního důchodu, po 13 letech zavedena funkce zástupce ředitele školy - Anna Bazalová. Úspěchy v soutěžích.

1983/84 - rozsáhlá rekonstrukce druhé školní budovy, propojení koridorem s hlavní budovou. 1. třída přestěhována do obřadní síně na MNV, školní družina a lidová škola umění umístěny do tříd v hlavní budově.

1984/85 - nový klasifikační řád. Rekonstrukce pokračuje.

1985 - 1995

ředitel:	Jan Černý	- 1992
ředitel:	Jiljí Šimíček	1992 - 2002
zástupce ředitele:	Anna Bazalová	- 1989
	Miroslav Richter	1989 - 2011

1985/86 - ukončení rekonstrukce. Škola získala dvě nové učebny, cvičnou kuchyň, kabinety, WC, novou nářadovnu. Oprava střechy tělocvičny a hlavní budovy. Učitelé a žáci odpracovali 1850 brigádnických hodin.

1986/87 - oprava fasády druhé budovy, oprava skleníku. Účast v mnoha soutěžích. Učitelé a žáci odpracovali 1000 brigádnických hodin.

1987/88 - úprava a redukce učiva, aby žáci nebyli přetěžováni.

1988/89 - v 1. ročníku žáci nebyli klasifikováni, na konci školního roku dostali vysvědčení se slovním hodnocením.

1989/90 - povinná školní docházka zredukována na 9 let. Nově zavedeny velikonoční prázdniny. Přehodnoceno učivo, vyřazeny učebnice dějepisu a občanské nauky. Do 1. ročníku se opět vrátila klasifikace. Přebudování chlapeckých a dívčích WC.

1990/91 - prázdniny ve škole: podzimní (2 dny), pololetní (1 den), velikonoční (2 dny), zimní, jarní (týden), hlavní. Místo ruského jazyka se začala povinně vyučovat němčina. Úspěchy v olympiádách a soutěžích.

1991/92 - vybavení školy novými pomůckami - počítač, video, televizory, kazetový magnetofon, šicí stroje.



ZŠ Spálov, učitel'ský sbor: zleva druhá řada: Jaroslava Školařová, zástupce ŘŠ: Miroslav Richter, ředitel Jan Černý, Jiljí Šimíček, Hana Vojkůvková. První řada zleva: Jiřina Peprná, Dana Klezlová, Jarmila Mazáčová, Jaroslava Šustková a Eva Maršálková. (Foto: archiv školy)

1992/93 - omezení výskytu radonu ve škole - náklady 750 000 Kčs. Zavedeny 3 hodiny tělesné výchovy. Začátek vyučování posunut na 7.20 hodin, konec výuky ve 12.50 hodin. Do tříd zakoupeny zálclony.



Sedící zleva: L. Maršálková, J. Šimíček – ředitel školy, D. Klezlová. 2. řada zleva: E. Maršálková, J. Mazáčová, J. Školařová, G. Matulová, M. Richter – zástupce ŘŠ, L. Zelcová, J. Šustková, V. Šustková. (Foto: archiv školy)

1993/94 - na chodbě školy vybudován čtenářský koutek, zakoupeny stoly na stolní tenis. Úspěchy ve sportovních i vědomostních soutěžích.

1994/95 - rekonstrukce kotelný, výměna topných těles ve škole, topení zajišťuje Zemědělská a. s. Spálov. Náklady 650 000 Kč. Do tříd na prvním stupni zabudovány žebřiny. V rámci estetizace školy byly do tříd dány bílé tabule, záclony, koberce. Vytvořen ekologický koutek s akváriem. Začala výuka anglického jazyka jako nepovinného předmětu. Poprvé seznámení s Dnem Země. Ve škole byl ustanoven Školní sportovní klub. Oslava 50. výročí vzniku školy. Vybudována kanalizace, škola byla napojena na obecní kanalizaci. Zahájena rekonstrukce parku u školy.

1995 – 2005

ředitel:	Jiljí Šimíček	- 2002
ředitelka:	Jaroslava Šustková	2002 - 2011
zástupce ředitele:	Miroslav Richter	- 2011

1995/96 - výuka podle osnov „Základní škola“. Ukončena osmiletá základní škola. Všichni žáci 8. ročníku (24) pokračují v plnění povinné školní docházky v 9. třídě od září 1996. O činnosti školy se zpracovává Výroční zpráva. Úspěchy ve sportovních i vědomostních soutěžích.

1996/97 - po dvaceti letech opět zřízena 9. třída. Kvůli nedostatku místa byla zrušena školní knihovna a v uvolněné místnosti vznikla školní družina. Lyžařský výcvik žáků 7. ročníku poprvé mimo Spálov - na Radhošti. Úspěchy ve sportovních soutěžích i vědomostních olympiádách.

1997/98 - konala se Mikulášská besídka, vánoční besídka s výstavkou žákovských prací, akademie ke Dni matek. Lyžařský výcvik žáků 7. ročníku na horské chatě Bílá v Beskydech. Úspěchy v soutěžích a olympiádách.

1998/99 - zrušena 3. hodina tělesné výchovy (nedostatek financí), snížen počet hodin nepovinných předmětů - angličtina, náboženství. Lyžařský výcvik žáků 7. třídy na Masarykově chatě na Bumbálce. Ustanovena funkce drogového preventisty. Rekonstrukce osvětlení tříd - náklady 300 000 Kč. Rekonstrukce školní kuchyně a jídelny. Náklady 1 500 000 Kč. Jídelna připravuje obědy i pro cizí strávníky.

1999/2000 - poprvé na škole zorganizovány 1. olympijské hry tříd. Vzpomínkový večer na T. G. Masaryka pro veřejnost. Lyžařský výcvik se uskutečnil na Masarykově chatě na Bumbálce. Poprvé uskutečněn Den

Země a vlastivědná exkurze pro žáky 7., 8. a 9. třídy po okrese Nový Jičín. Veřejnost je o dění ve škole informována prostřednictvím Zpravodaje. Ve škole začala pracovat logopedická asistentka. Úspěchy ve sportu - stolní tenis, vybíjená, úspěchy ve vědomostních soutěžích. Provedením úpravy šatny došlo ke zlepšení vzhledu hlavní budovy školy. Náklady 150 000 Kč. Zahájeny stavební úpravy půdy druhé školní budovy - vybudovány čtyři kabinety, kmenová učebna, počítačová učebna a WC.

2000/01 - vánoční besídka, besídka ke Dni matek, Den Země, Den otevřených dveří, exkurze na Úřad práce v Novém Jičíně. Škola má novou počítačovou učebnu vybavenou nábytkem a počítači. Hodnota 400 000 Kč. Z nově vybudované učebny se stala 1. třída. Školní knihovna a školní družina umístěny ve vlastních místnostech. Škola se napojila na internet a má e-mailovou adresu. Byl zrušen školní pozemek a skleník, v zámecké (panské) zahradě se začalo s budováním nového pozemku a skleníku. Dvě třídy byly vybaveny novým nábytkem. Úspěchy ve sportu - stolní tenis, florbal, vybíjená. Úspěchy ve vědomostních soutěžích.

2001/02 - školu navštívil poslední majitel spálovského panství rytíř Nikolas Chlumecký - Bauer s rodinou z USA. Vyjádřil radost z toho, že zámek funguje jako škola. Počátek výuky stanoven na 7.15 hodin, konec na 12.45 hodin. Pro žáky byla 2x ve školním roce zorganizována návštěva divadla v Ostravě (opera a muzikál), navštívili divadlo v Novém Jičíně, konal se Maškarní ples, 2. olympijské hry tříd. Lyžařský výcvik proběhl ve Spálově a na Bumbálce. Obnovena tradice vynášení zimy ze vsi. Ve škole se uskutečnila výstava obrazů akademické malířky Evy Václavkové (bývalé žákyně školy). Žákovský parlament uspořádal dobročinnou sbírku. Úspěchy ve sportovních a vědomostních soutěžích. Dokončeno vybudování školního pozemku v zámecké (panské) zahradě. Do důchodu odešel ředitel školy p. Jiljí Šimíček.

2002/03 - škola získala právní subjektivitu. Základní a mateřská škola se sloučily do jednoho subjektu a vznikla ZŠ a MŠ Spálov. Dosavadní ředitelka MŠ se stala vedoucí učitelkou. Ve 4. třídě zahájena výuka anglického jazyka jako cizího jazyka. Došlo ke spojení 3. a 5. ročníku do jedné třídy. Poprvé uskutečněn Kurz společenského chování a tance pro žáky 8. a 9. třídy pod vedením ing. V. Tumpacha. Lyžařský výcvikový kurz se uskutečnil v Tošovicích a na Bumbálce. Byla obnovena tradice školních plesů pro rodiče. Uskutečnil se rovněž Maškarní ples pro děti, Den otevřených dveří. Další akce: 2x zájezd na divadelní představení v Ostravě, divadelní představení v Novém Jičíně, Den matek, vlastivědná exkurze po okrese Nový Jičín, Olympijský den. Žákovský parlament uspořádal sbírku pro školy postižené povodní. Úspěchy ve sportovních a vědomostních soutěžích.

Škola se zapojila do ekologických projektů Kouření a já, Kyselý déšť a Posviťme si na úspory. Na školním pozemku postaven nový menší skleník a přestěhována nářadovna.

2003/04 - zavedeno odpolední vyučování pro žáky 8. a 9. třídy. Do počítačové učebny byl zaveden internet. Poprvé se uskutečnila akce Škola naruby (žáci 9. třídy v rolích učitelů). Zájezd se žáky do Salzburku. Další akce: Den otevřených dveří, vynášení zimy ze vsi, taneční kurz, Den Země, akademie ke Dni matek, Olympijský den, sběr papíru a PET lahví. Projekt Využití e-learningu, internet využíván žáky a veřejností v odpoledních hodinách. Lyžařský výcvikový kurz se uskutečnil v Tošovicích. Úspěch ve sportovních soutěžích. Byla renovována ředitelna a sborovna, do všech tříd byly zakoupeny nové učitelské stoly.

2004/05 - škola zorganizovala exkurzi do Vídně a Mariazellu. Poprvé účast v soutěžích v psaní na počítači s výborným umístěním. Úspěchy ve sportovních a vědomostních soutěžích. Lampionový průvod k 60. výročí osvobození obce, na budově školy odhalena pamětní deska vlastivědnému pracovníku a řediteli školy Františku Šustkovi. Další akce: akademie školy, taneční kurz, divadelní představení, branný den, varhanní koncert v kostele a mnoho dalších. Renovace učebny fyziky a chemie, generální oprava podlahy v tělocvičně.



Zleva: J. Klevar – starosta obce, Mgr. J. Šustková – ředitelka školy, Mgr. J. Šimíček – bývalý ředitel a učitel školy, V. Horák – 2. ředitel školy v letech 1953-1957. (Foto: archiv školy)

2005 - 2015

ředitelka školy:	Jaroslava Šustková	- 2011
zástupce ředitelky školy:	Miroslav Richter	- 2011
ředitel školy:	Zdeněk Kotas	2011 - dosud
zástupkyně ředitele školy:	Marie Süsenbeková	2011 - dosud

2005/06 - v 7. ročníku se začal vyučovat německý jazyk jako druhý cizí jazyk (povinně volitelný), výuka angličtiny postoupila již do 7. třídy. Zorganizován ozdravný pobyt u moře v Itálii. 6. 12. do školy poprvé přišel Mikuláš a už chodí každý rok. Začal vycházet školní časopis Školní expres ZŠ Spálov. Další akce: LVK Tošovice, branný den, vlastivědná exkurze žáků 7. - 9. ročníku po okrese Nový Jičín. V budově školy proveden nátěr dveří, do dílen zavedena voda, vyměnily se okapy a svody. V areálu zámecké (panské) zahrady začalo budování sportovního hřiště s doskočištěm a sprinterskou dráhou.

K 30. 9. 2005 měla škola 130 žáků, z toho 94 ze Spálova, 29 z Luboměře a 7 z Heltína.

K 30. 6. 2006 měla škola 128 žáků, z toho 92 ze Spálova, 29 z Luboměře a 7 z Heltína.

2006/07 - ukončena výuka němčiny jako hlavního cizího jazyka. Hlavním cizím jazykem je angličtina, němčina se učí jako povinně volitelný předmět v 7. - 9. ročníku. LVK se kvůli nedostatku sněhu nekonal. Provedena elektroinstalace v rámci PC rozvodů a doplnění zásuvek tak, aby bylo možno napojit počítače v učebnách. Náklady 300 000 Kč. Generální oprava krytiny balkonu, náklady 56 000 Kč. Zavedena teplá voda na WC.

K 30. 9. 2006 měla škola 122 žáků, z toho 87 ze Spálova, 27 z Luboměře, 6 z Heltína a 2 z Oder. K 30. 6. 2007 byl stav žáků beze změn.

2007/08 - v 1. - 6. ročníku výuka podle vlastního školního vzdělávacího programu (ŠVP) Škola pro život, v 7. - 9. ročníku výuka podle osnov Základní škola. Akce: akademie ke Dni matek, sportovní Olympiáda. Trojnásobné vítězství v televizní soutěži Bludiště - T. Chuděj, F. Zálešák, T. Haubeltová, N. Dostálová. Výborné umístění ve vědomostních a sportovních soutěžích. Vybudována nová jazyková učebna, náklady 239 000 Kč. Do školní družiny zakoupeny nové pracovní stoly a židle.

K 30. 9. 2007 měla škola 126 žáků, z toho 93 ze Spálova, 27 z Luboměře, 5 z Heltína a 1 z Oder. K 30. 6. 2008 měla škola 127 žáků, z toho 93 ze Spálova, 28 z Luboměře, 5 z Heltína a 1 z Oder.

2008/09 - škola je sedmitřídní státní školou s právní subjektivitou. Na 1. stupni se spojuje 4. a 5. ročník do jedné třídy a 2. a 3. ročník do jedné třídy. Velmi dobré umístění ve sportovních, vědomostních

a dovednostních soutěžích. Akce: lampionový průvod k 90. výročí vzniku ČSR, výstavka betlémů zhotovených žáky, exkurze žáků Vánoční Vídeň, divadlo v Ostravě, velikonoční jarmark, LVK Tošovice, ozdravný pobyt žáků u moře v Itálii, vlastivědná exkurze po okrese Nový Jičín, branně-orientační závod, přednáška Rybolov ve Skandinávii. V hlavní budově došlo k výměně oken a tím ke zlepšení vzhledu školy.

K 30. 9. 2008 měla škola 128 žáků, z toho 95 ze Spálova, 28 z Luboměře, 4 z Heltínova a 1 z Oder.

K 30. 6. 2009 měla škola 127 žáků, z toho 93 ze Spálova, 29 z Luboměře, 4 z Heltínova a 1 z Oder.



ZŠ a MŠ Spálov, učitelský sbor: zleva: zástupce ŘŠ: M. Richter, J. Mazáčová, V. Šustková, D. Gajdičiarová, kaplan K. Vícha, ředitelka školy: J. Šustková, K. Havranová, M. Süsenbeková, L. Zelcová, V. Zgažarová, H. Vojkůvková, I. Macoszková. (Foto: archiv školy)

2009/10 - významnou akcí byl mezinárodní česko-polský projekt Můj domov, organizovaný Euroregionem Silesia, se základní školou ve Wodzisławu Śląski - Kokoszyce, Polsko. Uskutečnilo se pět setkání (tři u nás a dvě v Polsku), ve kterých děti sportovaly, hrály divadlo, hry, malovaly a navštívily zajímavá místa v okolí škol. Další akce: LVK Tošovice, Den dětské knihy ve škole, aprílový turnaj v psaní na počítači - žáci, učitelé, rodiče, ozdravný pobyt žáků u moře v Itálii, školní Olympiáda. Výměna oken na půdě, vchodové dveře a okna v šatně.

K 30. 9. 2009 měla škola 118 žáků, z toho 87 ze Spálova, 25 z Luboměře, 5 z Heltínova a 1 z Oder. K 30. 6. 2010 měla škola 123 žáků, z toho 90 ze Spálova, 25 z Luboměře, 7 z Heltínova a 1 z Oder.

2010/11- návštěva partnerské školy ve Wodzisławu Śląski - Kokoszyce, Polsko - prohlídka obce a města, sportovní utkání, návštěva

muzea. Výuka na Dopravním hřišti v Odrách, exkurze Vánoční Vídeň, LVK Tošovice, exkurze do Brna - Technické muzeum, ZOO. Den Země - žáci 9. třídy uklidili úsek podél cesty ze Spálova až k rozcestí na Odry, akademie ke Dni matek. Svátek slabikáře - pasování na čtenáře, branný a sportovní den. Moderní nábytek ve všech třídách, interaktivní dataprojektory, nové bílé tabule, nová eurookna, žaluzie. Do důchodu odešla ředitelka školy pí Jaroslava Šustková a zástupce ředitelky školy p. Miroslav Richter.

K 30. 9. 2010 měla škola 113 žáků, z toho 85 ze Spálova, 21 z Luboměře, 4 z Heltínova a 3 z Oder. K 30. 6. 2011 byl stav žáků nezměněn.



1. řada zleva: D. Gajdičiarová, M. Krumpolcová-Matušková, G. Vinklarová, M. Maršálková, V. Hladná, V. Šustková, Z. Sucháčková. 2. řada zleva: H. Vojkůvková, V. Zgažarová, ????, L. Zelcová, M. Süsenbeková – zást. ŘŠ, Z. Kotas – ředitel školy, A. Jakubíková. (Foto: archiv školy)

2011/12 - nové vedení ve škole, ředitel školy PaedDr. Z. Kotas, zástupkyně ředitele Mgr. M. Süsenbeková. Celoškolní soutěž s odměnou pro vítěznou třídu. Vytváření DUMů (digitálních učebních materiálů) učiteli. Další akce: LVK Tošovice, akademie ke Dni matek, olympijský den, exkurze do Záchrané stanice v Bartošovicích. Dokončení výměny oken a vstupních dveří v tělocvičně, stavební úpravy sociálního zařízení u tělocvičny. Nová fasáda vstupních prostor, nové lavice a stoly v odpočinkových zákoutích na chodbách.

K 30. 9. 2011 měla škola 112 žáků, z toho 86 ze Spálova, 21 z Luboměře, 2 z Heltínova a 3 z Oder. K 30. 6. 2012 byl stav žáků nezměněn.

2012/13 - zavedena funkce asistenta pedagoga, pomáhá integrovaným dětem. Akce školy: exkurze do Hranic pro 8. a 9. třídu - beseda na téma Mauzoleum a 1. světová válka, Zdravá pětka pro žáky 1. - 9. třídy, Tyrkys dětem - benefiční den, exkurze do Brna - Technické muzeum, Olympijský den, velikonoční jarmark, školní akademie. Rekonstrukce kabinetu výchovného poradce, do školní kuchyně zakoupen konvektomat, částečná výměna parketové podlahy v tělocvičně. Do školy zakoupen nový dataprojektor a tabule s keramickým povrchem. Uskutecnila se kompletní rekonstrukce školní družiny - malování, podlaha, nový nábytek.

K 30. 9. 2012 měla škola 104 žáků, z toho 81 ze Spálova, 19 z Luboměře, 2 z Heltínova a 2 z Oder. K 30. 6. 2013 byl stav žáků nezměněn.

2013/14 - podařilo se rozdělit výuku českého jazyka, matematiky a anglického jazyka ve 4. a 5. třídě. Akce školy: vánoční jarmark, školní akademie, LVK - hotel Babská, Velké Karlovice, exkurze žáků 2. stupně do Arboreta v Novém Dvoře a do Opavy, Olympijský den. Ve škole poprvé slaven Halloween. Obnoveny podlahy ve třech třídách a učebny byly vymalovány. Celková rekonstrukce šaten žáků a vstupního prostoru do školy. Nový nábytek v knihovně, knižní fond doplněn o nové knihy pro děti, zakoupen další dataprojektor. Do jedné třídy byly dodány nové skříně a odkládací lavice. Obnoveno vybavení počítačové učebny.

K 30. 9. 2013 měla škola 104 žáků, z toho 81 ze Spálova, 19 z Luboměře, 1 z Heltínova a 3 z Oder. K 30. 6. 2014 měla škola 102 žáků, z toho 80 ze Spálova, 19 z Luboměře, 1 z Heltínova a 2 z Oder.

2014/15 - zapojení školy do projektu RESTART (výzva MŠMT č. 51 Tablety do škol), vzdělávání občanů v projektu OBEC 21. Akce školy: baletní představení v Ostravě, přednáška o Indii v Hranicích, setkání s vojáky z Hranic, Zlatý Ámos - anketa o nejoblíbenějšího učitele Česka, p. učitelka B. Holasová se stala Zlatým Ámosem Moravskoslezského kraje a bojovala ve finále v Praze, akademie k 70. výročí ukončení 2. světové války, osvobození obce a založení měšťanské školy (naší ZŠ) ve Spálově.

K 30. 9. 2014 měla škola 102 žáků, z toho 74 ze Spálova, 23 z Luboměře, 1 z Heltínova a 4 z Oder.

Oslavy k 70. výročí založení měšťanské školy v budově zámku

Mgr. Jarmila Mazáčová, Mgr. Kateřina Stejskalová, učitelky ZŠ a MŠ Spálov

V neděli 17. května 2015 se uskutečnily oslavy 70. výročí založení naší školy v budově bývalého zámku. Hlavní náplní oslav byla mše v kostele v Luboměři, Den otevřených dveří v budově Základní školy Spálov a také bohatý odpolední kulturní program ve spálovské sokolovně, na němž vystoupili žáci mateřské a základní školy ve Spálově, žáci místní pobočky Základní umělecké školy v Odrách a také místní hudební soubory Dixieland a Kokeš.

Programem akademie nás provázela dvojice moderátorů z 9. třídy. Jako první se představily děti z mateřské školy a předvedly pohádku O perníkové chaloupce a druhá skupina dětí zatancovala taneček na píseň o hrošíkovi. Naši prvňáčci potěšili maminky pásmem básniček. Originální vystoupení nacvičili žáci 2. a 3. třídy, kdy chlapci bubnovali na drumbeny a na dynamickou melodii tančily jejich spolužačky. V naší škole máme několik recitátorských talentů, a to žáka 7. třídy a žákyni 9. třídy. Oba svými výkony zaujali přítomné hosty. Žáci ze 4. a 5. třídy předvedli dva spálovské tance (Švec, Požehnaný) za hudebního doprovodu souboru Kokeš. 6. třída nám svou humornou scénkou přiblížila, jak to ve škole vypadat nemá a jak by naopak měla vypadat ideální vyučovací hodina. Na závěr zaznělo přiznání, že „zatím to ještě tak dokonalé není, ale rozhodně se o to s pomocí učitelů snaží.“ Dívky z našich dvou tanečních kroužků předvedly tance, které se naučily. Jelikož zpěv je hlavní uměleckou doménou žákyň a žáka 7. třídy, zazářili s hudebním číslem. Zazpívali tři písně od Jaromíra Nohavici. S vtipnou scénkou ze školního prostředí, která vznikla na motivy představení komiků Kaisera a Lábusa „Věčná“, vystoupili žáci 8. třídy. Devátáci si společně s paní učitelkou Holasovou připravili dvě vystoupení. Nejprve nám ukázali scénky, díky kterým se p. učitelka Barbora Holasová stala Zlatým Ámosem Moravskoslezského kraje (tzn. nejoblíbenější učitelkou) a poté scénky, se kterými bojovali ve finále v Praze o titul Zlatý Ámos ČR. Absolutním vítězem se sice stala paní učitelka z Policejní školy v Holešově, ale pro žáky naší školy zůstává pomyslné prvenství na hlavě paní Holasové. Všechna vystoupení s žáky nacvičily jejich třídní nebo vyučující učitelé. Na závěr pan ředitel PaedDr. Zdeněk Kotas ve svém proslovu nastínil budoucnost školy, kterou vidí jako nadějnou i přes stále klesající počet žáků. My všichni také věříme, že 70. výročí založení naší školy nebylo posledním, které jsme slavili, a že Základní i mateřská škola ve Spálově bude dále vzkvétat a těšit se přízni obyvatel Spálova a jeho sousedních obcí Luboměře a Heltínova. Po vystoupení

žáků základní a mateřské školy následovala druhá část akademie, a to vystoupení žáků Základní umělecké školy Odry, pobočka Spálov a slavnostní oslavy ukončil hudební soubor Kokeš.

Pro srovnání přikládám program Školní oslavy ze dne 8. července 1945. Přestože škola zahájila svou činnost 14. května 1945 a výuka trvala pouze do 14. července 1945, dokázali žáci se svými učiteli připravit školní oslavu, kde bylo dvacet vystoupení. Jednalo se hlavně o vystoupení hudební, pěvecká, taneční, recitační a další.

Jak jsme oslavili 70. výročí osvobození Spálova

Jaroslava Šustková

Dnes, ve čtvrtek 7. května 2015, slavíme 70. výročí osvobození obce Spálova a Luboměře, proto si stručně připomeneme události, které tomuto významnému dnu předcházely.

Na jaře roku 1945 se německý odpor proti postupujícím armádám z východu i ze západu hroutil. Válečné operace zasáhly i území Protektorátu Čechy a Morava. V polovině dubna vstoupili na československé území u Ostravy vojáci 1. čs. samostatné tankové brigády. O něco později překročily naše hranice v oblasti ašského výběžku americké jednotky.

26. dubna 1945 osvobodila Rudá armáda Brno. Postup Spojenců se stal impulsem k spontánním povstáním, která na počátku května propukla v řadě českých a moravských měst, nejvýznamnější bylo povstání v Praze. Dne 6. 5. pak 3. americká armáda generála Pattona osvobodila Plzeň a zastavila se na demarkační linii Karlovy Vary - Plzeň - České Budějovice. Na této demarkační čáře se již dříve dohodli Spojenci s představiteli československého odboje (rovněž se dohodli na poválečném uspořádání státu a jeho orientaci na Sovětský svaz).

Z kroniky obce Spálova si podrobněji přiblížíme poslední válečné dny. Koncem dubna 1945 se k obci bezprostředně začala přibližovat fronta. V sokolovně bylo zřízeno polní obviště. Dne 29. 4. 1945 přijela kolona asi 60 německých vojenských vozidel, která se s dělostřelectvem rozmístila po celé obci. Vozidla byla umístěna pod stromy za humny, ve velkých dvorech i při staveních. Mužstvo bylo ubytováno v obecné škole, v zámku i v hostincích. Současně byla postavena dvě děla

u Královce a po dvou dělech od horního konce až po dolní na různých místech za humny. Zároveň přivezli první nemocné a raněné vojáky. Dva němečtí vojáci ještě téhož dne zemřeli a byli pohřbeni na cvičišti u sokolovny při živém plotu od zahrady Karla Šustka č. 222.

1. a 2. května byl uschován obecní archiv Spálova v luboměřské Suché ve skalní chodbě břidlicového lomu.

Ve středu 2. května o 9. hodině projelo Spálovem německé rozhlasové auto, které zastavilo u Růžkova hostince a vysílalo nejdříve německý pochod a pak české hlášení: „Občané pozor, poslední zprávy z fronty!“ To se opakovalo třikrát. Obyvatelé se seběhli v naději, že je konec války a očekávali napjatě zprávy. Byli však zklamáni, neboť z tlampačů mluvili jen o násilnostech a nepřátelském chování Rudé armády vůči českému obyvatelstvu, a že lidé nemají věřit prezidentu Benešovi.

3. a 4. května novou silnicí přes Suchou projížděly stovky vozů německých obyvatel z Kravařska na Potštát. Doufali, že německé vojsko „rudou záplavu“ zastaví a oni se dostanou zpět domů. Proto naložili vozy vším možným, k vozům přivázali i dobytek. Toho dne bylo hnáno Spálovem „Volkssturmem“ přes 1500 kusů hovězího dobytka z německých dědin, všechno ve směru na Potštát.

3. květen byl dnem velmi studeným, celý den sněžilo a na večer napadlo hodně sněhu, takže bylo všude bílo.

V pátek 4. května bylo zastřeleno v horní panské zahradě 7 německých důstojníků, dva ráno v šest hodin, dalších pět mezi čtvrtou a pátou hodinou odpoledne. Byli to zběhové a ti, kteří odepřeli dále bojovat. Odsouzení byli pravděpodobně v noci na pátek vojenským soudem generálního štábu, který byl ubytován v zámku. Podle výpovědí velitelem v zámku byl generál Tschörner. Téhož dne Rudá armáda po dobytí Vítkova obsadila skoro bez boje o 10. hodině dopoledne Velký Klokočov. Ve Spálově bylo velké shromáždění motorizovaných částí německého vojska. Na krytých výšinách byly postaveny dělostřelecké baterie, které pálily od 11. hodiny dopoledne na náhorní planinu v okolí Kaménky, Vésky a na druhou stranu řeky Odry, na Klokočovsko. V téže době byl spatřen velký požár v Kaménce. K večeru přijelo na náměstí maďarské dělostřelectvo, většinou hovořili slovensky, dlouho se ale nezdrželi. Kolem 20. hodiny nastal překotný ústup německého vojska ze Spálova k Potštátu. Vyklizování trvalo celou noc, ráno zbylo v obci jen uzávěrové frontové vojsko.

V sobotu 5. května opustilo Spálov četnictvo. Z lesů vyšli a vrátili se domů spálovští partyzáni. Část německých příslušníků z Tošovic a Vlkovic zůstala uvězněna ve změti vozidel všeho druhu na silnici

u Lindavy (Lipné) a stala se v sobotních dopoledních hodinách cílem útoku osmi ruských letadel. Několik lidí a zvířat bylo zabito. Vystrašení a zděšení lidé se chtěli vrátit domů, ale pro blízkost fronty nemohli. Byli zadrženi ve Spálově a ubytováni s vozy na nádvoří zámku.

V neděli 6. května se v kostele sloužily tři mše svaté. První v šest hodin, druhá v sedm a třetí v osm hodin, a to proto, že se očekával útok na Spálov. A skutečně o půl jedenácté dopadly za humny usedlosti č. 21 dva první ruské granáty. Ve 14 hodin byl Spálov ostřelován ruským dělostřelectvem, pak v 17 hodin a konečně od 21. do 23. hodiny nejvíce. Granáty vybuchovaly jeden za druhým ve všech směrech. Lidé byli ukryti ve sklepech. Poškozeno bylo několik domů – č. p. 6, 7, 8 a 51, zraněny dvě osoby: Antonín Klezla a jeho manželka Marie z č. 6, oba převezeni do nemocnice v Hranicích a odtud do Svitav, kde Antonín Klezla zranění podlehl.

Po celé pondělí 7. května se vedly tuhé boje o Spálov. V pět hodin ráno ostrá dělostřelba. Od sedmi hodin pěchotní boje, střelba z kulometů a pušek. Rudá armáda útočila pěchotou frontálně od severu, ale nápor byl odražen. Druhý útok provedený ve směru od Suché prorazil obrannou linii na dolní části obce. O 12. hodině zapálena granátem stodola u čísla 42. Bylo tam kulometné hnízdo a pěchotní opěrný bod. Boje se stupňovaly, Rudá armáda postupovala frontálně od severu. V Bučí byly její jednotky už v 7 hodin ráno, na Tomanovsku ve 13.30, na dolním u čísla 21 v 15.30 a na Kocandě v 17.30 hodin. Němci ustoupili po 19. hodině, kdy už celý Spálov byl osvobozen hrdinnými rudoarmějci, kteří prohledávali sklepy a stavení a pídili se po Germánech. Jedli a pili vše, co se jim nabízelo, leckde si vzali též, co chtěli: vejce, uzené maso, špek a chléb, v hojné míře „vudku“. Na večer zazněl poslední pozdrav Němců Spálovu – několik ran z děl, z nichž tři zasáhly na č. 121, v zámku a na hřbitově. Pak německé vojsko ustoupilo směrem na Luboměř. Při boji o Spálov padlo 23 ruských vojáků a 34 německých. Ze zdejších občanů: ženatý Antonín Verner, hluchoněmý svobodný Michal Šima a ženatý Němec Josef Schmied, bývalý panský šafář.

Požárem lehlo hospodářství č. 190 „Na výpustoch“, Kahligův vodní mlýn na Odře č. 122 a stodola usedlosti č. 42 na dolním konci Spálova. Dělostřeleckými granáty bylo poškozeno několik domů. Most přes řeku Odru u Spálovského mlýna byl Němci vyhozen do povětří.

První dny ve svobodné obci

V úterý dne 8. května 1945, první den po osvobození, bylo ve Spálově od ranních hodin rušno. Po celý den projíždělo silnicí přes Spálov směrem na Luboměř ruské vojsko všech druhů zbraní. Mohlo to být několik divizí. Dopoledne byly na místním hřbitově vykopány společně

hroby pro 6 vojáků a jednoho důstojníka, majora Rudé armády. Ostatní padlí rudoarmějci byli pohřbeni po různu na místech, kde padli.

Majetek Němců, válečná to kořist vítězů, byl zabírán vojáky. Vojáci vcházeli do bytů po Němcích (Christeli, Nieber, Kordon, Rusitscha, Hertzig a jiní), věci přeházeli a vzali si, co se jim hodilo. Podobně to bylo také s vozy, které stály na nádvoří zámku, vozy patřily Němcům z Tošovic a Vlkovic. Nejvíce utrpěly umělecké předměty v zámecké budově, kde byly některé věci úplně zničeny, jiné značně poškozeny. Neposloužilo ke cti některým spálovským občanům, že pomáhali při zabírání německého majetku ze zjištěných důvodů.

Ve středu 9. května byla v kanceláři lesní správy ustavující schůze revolučního národního výboru, jehož předsedou byl jednohlasně zvolen bývalý český starosta pan Leopold Haubelt, Spálov č. 100. Dále za členy výboru zvoleni: Alois Grones č. 274, Jan Maršálek č. 167, Alois Hajchl č. 106, Alois Klezla č. 241, Antonín Šustek č. 116, Emil Zíma č. 168, Karel Šustek č. 222, František Šustek č. 21, Viktor Šustek č. 23, Vojtěch Šustek č. 90, František Šustek č. 79, Josef Šima č. 111, Jan Rambousek č. 65, František Kostka č. 11, Josef Král č. 17, Ignác Gremánek č. 126, Antonín Ondřej č. 29, František Pola č. 55 a Antonín Brňák č. 73.

Na tomto prvním zasedání národního výboru byla zřízena pro udržení pořádku v obci ozbrojená policejní hlídka tzv. „Národní stráž“. Velitelem byl zpočátku Albert Šustek, ale od 13. května byl jmenován velitelem poručík v záloze František Šustek, odborný učitel a jeho zástupce četař v záloze Klement Klezla, člen revolučního NV. Členové Národní stráže konali hlídky a spolupracovali s národním výborem při zajišťování německého majetku. Národní stráž byla zrušena dnem 5. srpna 1945.

Po skončeném zasedání měl k shromážděným občanům na nádvoří zámku řeč zvolený předseda NV. Upozorňoval na důkladné prohlídky zahrad, polí a opatrnost při zacházení s nevybuchlými granáty a minami, které nutno označit praporkem, nebo alespoň větví.

Odpoledne prošel městysem průvod s hudbou kapelníka Františka Šustka, na domech vlály čsl. vlajky a prapory. Slavnostní průvod skončil na nádvoří zámku, kde se konal koncert. O přestávce promluvil ruský major o významu našeho osvobození.

Dne 10. května konány v kostele sv. Jakuba děkovné a oslavné bohoslužby na ukončení války za velké účasti věřících. Téhož dne se na svém druhém zasedání rozhodl národní výbor zřídit v zámecké budově měšťanskou školu.

V pondělí 14. května 1945 bylo zahájeno pravidelné vyučování na nově zřízené měšťanské škole v budově zámku. Vyučováním na měšťanské škole pověřil národní výbor, až do zásahu kompetentních úřadů, odborného učitele Františka Šustka jako zastupujícího ředitele a učitelku Miladu Rambouskovou. Také obecná škola na čísle 57 zahájila vyučování.

Dne 17. května mobilizační vyhláškou bylo povoláno dvanáct ročníků do vojenské služby. Z naší obce službu nastoupilo 35 mužů.

31. května se uskutečnila zdařilá oslava 61. narozenin pana prezidenta Edvarda Beneše, na které poprvé veřejně účinkoval žákovský orchestr.

Opravy poškozených budov pokračovaly pomalu pro nedostatek stavebního materiálu, krytiny a okenního skla. Pomáhalo se, jak se dalo, díry na střeších od granátů a min se musely většinou přepažit deskami a pokrýt krycí lepenkou. Ze zarámovaných obrazů se bralo sklo na okna. Jinak konsolidace poměrů byla rychlá, občané měli chuť k práci a k novému budovatelskému úsilí zahladit všechny následky války.

Zajímá vás, kdy Spálov opustila ruská vojska? Zda se tu nezabydlila na několik let, jak bývá jejich dobrým zvykem?

Dne 15. června 1945 odjela do své vlasti místní posádka sovětské armády. Vojáci byli ubytováni v zámeckém dvoře, jejich velitelem byl poručík ing. Fokin.

Dne 16. června v sobotu po poledni přijel do Spálova štáb kozáckého pluku a ubytoval se v domě č. 216 (za křížem u lip). Štáb se skládal z generála, několika plukovníků a majorů. Příští den projížděly Spálovem domů vracející se oddíly ruských kozáků. Generál plukovník provedl přehlídku projíždějících útvarů na křižovatce před křížem.

Dne 18. června nařídil ruský styčný důstojník odvézt všechny Němce, kteří byli členy nacistických organizací, do sběrného tábora v Hranicích. Rozkaz se týkal místních, luboměřských a lindavských Němců a provedením byla pověřena četnická stanice ve Spálově. Rozkaz přišel v noci o půl jedenácté a musel být ihned vykonán. Za pomoci místní Národní stráže byli shromážděni místní Němci na četnické stanici, kde byl s nimi sepsán protokol o jejich činnosti za okupace. Ještě v noci přivezli autobusem Němce z Luboměře a z Lindavy, také s nimi byly sepsány protokoly. Část vyslýchaných byla propuštěna (z důvodu nemoci a ti, kteří nebyli členy strany NSDAP). Ostatní byli odvezeni 19. června do sběrného tábora v Hranicích.

Ze Spálova to byli: Rasch Konrad, Raschindorfer Franz a ing. Edmund Kahlig, propuštění byli: Waschek Josef, Himmer Rudolf, Berger Josef, Jahn Josef, Jakel Jan a MUDr. Erich Klučka.

Tolik údaje z kroniky, které zaznamenali: Jan Hajchl, Antonín Brňák a František Šustek. Válka změnila nejen mapu světa, ale také životy a smýšlení lidí. Buďme vděční za dlouhých 70 let žití v míru a udělejme vše, co je v našich silách, aby to tak zůstalo.

PROGRAM OSLAV 7. KVĚTNA U PŘÍLEŽITOSTI 70. VÝROČÍ OSVOBOZENÍ SPÁLOVA

17.00 kostel sv. Jakuba mše svatá za mír

Slavnostní mši celebroidali vojenský kaplan Jaroslav Knichal a P. Zdenko Vavro. Slavnostní atmosféru mše umocňovala přítomnost čtyř příslušníků Armády ČR, kteří nesli českou státní vlajku, doprovázeli kněze a stáli po celou dobu mše v kostele čestnou stráž. Byli to ze Spálova: poručík David Trnečka, četař Adam Sucháček, desátník Luděk Šíma a z Hranic četař Radan Hýžďal.



Čestná stráž: Adam Sucháček, Luděk Šíma, Radan Hýžďal, David Trnečka. (Foto: Jana Tillová, květen 2015)

18.00 sokolovna:

- Přivítání a projev paní starostky Ludmily Sucháčkové
- Báseň „Lidice“ přednesla žákyně 9. třídy Klára Sucháčková
- Jak probíhaly osvobozovací boje obce Spálova, Mgr. Jaroslava Šustková

- Beseda doprovázená promítáním diapositivů s vojenským káplanem pplk. Mgr. Jaroslavem Knichalem o jeho službě v Armádě České republiky a jeho účasti v zahraničních misích v Iráku, Kosovu a v Afganistánu.

Potom si hosté prohlédli tematickou výstavu k 70. výročí osvobození městyse, která byla umístěna v sokolovně na jedenácti panelech. Součástí expozice byla i výstava dobových zbraní, munice, vojenských stejnokrojů, helmů aj., které zapůjčil p. Jan Šíma a vojenské muzeum v Suchdolu nad Odrou.

Současně se účastníci mohli seznámit s výstavkou k 70. výročí měšťanské školy v budově zámku. Obě výstavy byly přístupné až do 17. května 2015.

Projev paní starostky Ludmily Sucháčkové

Vážené dámy, vážení pánové, vážení občané Spálova

Scházíme se, abychom si připomněli výročí osvobození našeho Spálova i celé naší vlasti od nacistické okupace.

Od osvobození uběhlo 70 let. Je to už, nebo je to teprve 70 let? Asi platí obojí. Je však nutností připomínat si zásadní data z historie, aby byly stále v živé paměti a nemohlo docházet k jejich zkreslování. Druhá světová válka by neměla být vzdálenou minulostí. Stále je mezi námi řada těch, kteří válku zažili.

*I po tolika letech je třeba trvat na tom, že nacismus znamenal ohrožení ne pouze svobody, ale i základů naší civilizace. Boj s ním byl boj a byl to boj vítězný. **Nezapomínejme, komu vděčíme za svou existenci a za svou svobodu. Druhá světová válka se nesmí stát kapitolou v dějepisu, počítačovou hrou nebo filmem.***

Vypadá to, že žijeme v době, kdy se – s nadsázkou – nic neděje, že tragické zvraty nejsou na pořadu dne. Války ve světě, ke kterým nepřetržitě dochází, se nám zdají být neskutečné, nereálné, vzdálené, jakoby nás se netýkaly, přesto přicházejí stále blíž.

Nesmíme rezignovat na obranu svobody před novým nebezpečím, které má tvář dnešní doby. Není to jen terorismus či nacionalismus, ale to, s čím se setkáváme denně. Nedostatek skromnosti, obětavosti, lhostejnost, pohrdání autoritami a tradicemi, nepevnost rodinných vazeb. Je to na nás. Vraťme se ke starým hodnotám, nebudme pyšní. Budme dobrými rodiči, dobrými sousedy, dobrými lidmi.

Děkuji všem, kteří se zasloužili o naši svobodu. Na závěr jen úryvek z knihy Hlasy z hořících domů, z kapitoly nazvané Ležáky „Nekonečná je tyranie, když lidé dovolí, aby se rozbujela, nekonečné následuje hoře – a nekonečná by měla být lidská paměť.“

Pro čtenáře Oderských vrchů a pro ty, kteří výstavu nemohli navštívit, jen několik ukázek.

DO SÍNĚ PADLÝCH HRDINŮ

Vítězslav Nezval

**Vy, jejichž rozplynulá jména
jsou jako stíny jitřních hvězd,
vy, ať si muž nebo žena,
jste dovedli svou oběť nést,
vy padlí za svá lidská práva,
vám budiž věčná čest a sláva!**

16. března 1945 byl mezi Opavou a Krnovem sestřelen ruský letec ČURIKOV. Přestože byl zraněn, podařilo se mu uniknout Němcům. Partyzáni jej dopravili do Spálova k Albertu Šustkovi, který požádal o pomoc jediného lékaře v okolí MUDr. Ericha Klučku – Němce. Pilot měl zlomenou nohu a hrozila mu smrt. Lékař po tři týdny, vždy tajně v noci, chodil do lesního úkrytu spálovských partyzánů léčit zraněného letce.

18. dubna 1945 odvedli vyléčeného Čurikova opět na Opavsko, kde se přidal k ruské armádě. Čurikov však na německého lékaře, který mu zachránil život a zároveň riskoval svůj vlastní, nezapomněl. Napsal mu děkovný dopis, který po válce zachránil doktora Klučku před zabavením majetku a odsunem. Lékař tak mohl zůstat ve Spálově a provozovat svou lékařskou praxi.

Citace originálu dopisu v překladu do češtiny:

„Na paměť doktorovi od ruského letce staršího leitnanta Čurikova. 18. 4. 1945 Spálovo.

Kamarádi, vojáci a velitelé!

Prosím, abyste si zvláště vážili tohoto kamaráda, on je pravým československým vlastencem, on mi zachránil život. Byl jsem 16. března sestřelen německo-fašistickými bandity v prostoru Krnova. Letoun se vznítil, musel jsem se snést v pozici nepřátelského vojska. Když jsem se bránil vlastní zbraní, podařilo se mi dostat do lesa a schovati se v něm. Pět dní o hladu jsem se prodíral do jmenované osady Spálov, kde byl jeden Čech, který mě převedl k partyzánům. Byl jsem raněn. Náboj vybuchl v kabině a při dosedu letounu jsem se velmi poranil na hlavě a rozbil pravou ruku, kterou jsem nemohl ani zvedat ani pohybovat. Jen tento člověk mne vyléčil, při čemž riskoval svým životem i životem své rodiny. Víte sami, co dělali Němci na půdě Ruska s těmi lidmi, kteří pomáhali partyzánům. Prosím Vás, ještě jednou kamarádi, abyste si tohoto člověka zvláště vážili.

Starší leitnant Čurikov, 18. 4. 1945 roku, obec Spálov

Číslo obč. průkazu 130678 serie VV-51“ (konec citace)

POSLEDNÍ DOPIS JANA TILLA

(28. 12. 1922 Spálov č. 237 – 8. 7. 1943, Praha)



Před popravou, který napsal své matce a sestře Marii. Marie Tillová žila v Praze, ale je pochována na spálovském hřbitově. Jan Till byl odsouzen k trestu smrti za zcizení většího množství potravinových lístků, které zdarma rozdával rodinám postiženým perzekucí. Jeho otec Alois Till byl vězněn v koncentračním táboře v Pomořanech a zahynul v roce 1943 v Berlíně. Jeho manželka se ze smrti syna a manžela už do konce života nevzpamatovala. Celá rodina Tillů pocházela ze Spálova, z č. p. 237.

Vroucně milovaná mamínko a Mařenko!

Se stálými vzpomínkami na Vás a tatínka Vás co nejsrdečněji pozdravuji. Byl jsem velice rád a potěšen, že jsem Vás mohl ještě naposledy shlédnout na nádraží. Bylo mě Vás velice líto. Tak mě potěšila Vaše první slova. Věřil jsem pevně dosud, že ten můj osud Vás nezastihne tak krutě. Modlil jsem se po celý den, stále, když jsem měl klidnou mysl. V pondělí jsem byl u sv. zpovědi a sv. přijímání, což mě velice uklidňuje k mému odchodu z tohoto světa. Vzpomeňte, že ve 3 hod. jsem Vás opustil navždy. Děkuji Vám za Vaši lásku a péči, kterou jste se pro mě obětovala. Teprve ve vězení jsem poznal Vaši lásku, které jsem si dříve tak nevážil. Odpustíte mi to, odpustíte mi všechny mé viny. Buďte statečná a silná. Neste to klidně. Je to můj osud. Snad z Mařenky se dočkáte větší radosti. Ta Vám oplatí Vaši lásku a péči i za mě. Mockerát Vám za všechny děkuji. Pozdravujte tatínka, Vám a Pánu Bohu patří mé poslední myšlenky. S Vámi odcházím odtud. Pozdravujte všechny známé a příbuzné, aby mi vše odpustili. Mařenka i Ty mi odpusť vše, čím jsem Ti ublížil. Buď hodná. Poslouchej vždy mamínku i tatínka, neb Ti radí nejlépe.

Loučím se s Vámi. Buďte všichni hodně zdraví a silní. Na pravdě Boží se setkáme. Vzpomínejte na mě v dobrém a nezapomeňte na mě. Vám patří poslední chvíle mého života. Modlete se za mě. Pozdravujte všechny ve Spálově, v Brně a v Brodsku. Snad se Vám tatínek brzy uzdraví a těšete se z jeho příchodu, s mou vzpomínkou.

Nezapomeňte na 8. červenec 1943, kdy ve 3 hod. jsem byl popraven. Odcházím tak, jak jste mě viděli. Také Vy buďte silní a ne zoufejte. Ještě jednou se s Vámi loučím. Buďte hodně dlouho živi. Žijte šťastně a spokojeně vespolek. Buďte klidné, Pán Bůh Vás neopustí. U Božího soudu se sejdem.

Děkuji Vám za vše a loučím se s Vámi.

S Bohem

Líbá Vás Váš syn Jeník

V prosinci 1944 se podařilo prchnout z kamenolomu firmy Hanel v Malých Heřmánkách devíti zajatcům, Angličanům, kteří našli útočiště ve Spálově u malorolníka Viktora Šustky na č. p. 23, kde byli celou dobu až do května 1945 ukryti pod stodolou (pod přístodůlkem). Stravování obstarávala sestřenice jmenovaného, Anna, dcera Libora Šustky (zvaného v obci „Liban“). Je samozřejmé, že jmenovaná rodina nemohla po tak dlouhou dobu sama uprchlé zajatce živiti, proto do této péče zasvěceno více lidí, kteří je podporovali hlavně potravinami. Byla to akce pro celou rodinu, jakož i obec krajně nebezpečná.

31. ledna 1945 prošlo silnicí pod Spálovem údolím Suché několik tisíc zajatých Rusů směrem na Potštát. Byli již velmi unaveni, hladoví a někteří i bosí. Mráz toho dne byl téměř dvacet stupňů pod nulou. Kteří již nemohli jít dále a vysílením padali, byli německými strážci bestialně odstřeleni. Tímto krutým způsobem bylo připraveno 7 nešťastníků o život. Jeden ubitý Rus byl pohřben v sobotu na spálovském hřbitově, dalších 6 v pondělí. Šlo o zajaté ruské vojáky, kteří pracovali na šachtách a v hutích na Karvinsku a Třinecku. S postupem fronty byli hnáni za hrozných poměrů dále do vnitrozemí.

Oběti okupace ze Spálovska (1939 – 1945)

1. **Elvíra Hajchlová** (rozená Adlerová, původem židovka) majitelka hostince č. 62. Narozená 17. října 1894 ve Spálově, byla jako členka oderské skupiny německých antifašistů umučena 30. října 1944 v Osvětimi.
2. **Oskar Jiljí Adler** narozený 20. února 1892 ve Spálově č. 62, byl jako příslušník oderské skupiny německých antifašistů zatčen v roce 1941 a zemřel 1942 v Lublinu. Bratr Elvíry Hajchlové (rozené Adlerové).
3. **Ladislav Grones**, narozený 23. prosince 1921 ve Spálově č. 93, za účast v domácím odboji vězněn v koncentračním táboře Waldheim, kde 1. května 1945 zemřel.
4. **Michael Šima**, narozený 25. srpna 1913 ve Spálově č. 51, zemřel po těžkém zranění za osvobozovacích bojů ve Spálově 7. května 1945. Byl hluchoněmý, zasáhla ho kulometná střelba, kterou neslyšel.
5. **Alois Till**, narozený 12. února 1894 ve Spálově č. 237, byl za účast v odboji popraven v roce 1943 v Berlíně.
6. **Václav Tyl**, narozený 9. září 1915 ve Spálově, účastník ilegálního odboje KSČ, spáchal sebevraždu před zatčením 5. listopadu 1940 v Ostravě.
7. **Antonín Verner**, narozený 6. ledna 1868 ve Spálově č. 124, byl zabit v boji o Spálov 7. května 1945.

8. **Josef Schmied**, narozen 3. listopadu 1903 v Dolních Mlýnkách na Něčíně, byl zabit v boji o Spálov 7. května 1945.
9. **Vojtěch Zcl**, narozený 30. května 1887 ve Spálově č. 217, byl pro odbojovou činnost popraven 29. května 1942 v Brně.
10. **Květoslava Zclcová**, narozená 23. března 1922 ve Spálově č. 217, vězněna, zemřela 20. prosince 1942 v Osvětimi.
11. **Viktor Farda**, narozený 5. června 1908 v Luboměři č. 26, politický vězeň v Hamburku, kde zemřel 23. března 1943.
12. **Antonín Klezla**, narozený 3. ledna 1894 ve Spálově č. 6, zemřel na následky těžkého zranění při osvobozovacích bojích 6. května 1945 ve Svitavách.
13. **Antonín Klevar**, narozený 2. srpna 1921 ve Spálově č. 243, domácí odboj, vězněn v koncentračním táboře Magdeburk, kde zemřel 30. června 1941.
14. **Jan Till**, narozený 28. prosince 1922 ve Spálově č. 237, byl za odbojovou činnost popraven v Praze 8. července 1943.
15. **Karel Ondřej**, narozený 16. dubna 1902 v Luboměři č. 10, vězněný pro odbojovou činnost, zemřel útrapami ve vězení v Briegu 17. června 1943.
16. **Alois Ambrož**, narozený 21. dubna 1910 v Luboměři č. 7, byl pro účast v odboji popraven 19. dubna 1943 ve Vratislavi.
17. **Aloisie Kroupová-Holišová**, narozená 9. září 1909 ve Spálově č. 198, byla za účast v odboji, v souvislosti s Janem Tillem, zatčena a popravena 13. ledna 1943 v Drážďanech.
18. **Emil Šmatelka**, narozen 1890 v Luboměři č. 39, zemřel na následky postřelení při záchraně rodiny dne 2. května 1945 v Rudoltovicích č. 152.

Z uvedených údajů vyplývá, že ze Spálovska pocházelo celkem 18 civilních obětí 2. světové války a okupace.

V publikaci „Památníky a hroby sovětských hrdinů II. Světové války v okrese Olomouc“ (1975) je uvedeno, že ve dnech 15. -16. 2. 1946 bylo ve Spálově exhumováno 23 vojáků Rudé armády. Mezi nimi byly zřejmě i ostatky sovětských zajatců z „Pochodu smrti“, který prošel údolím Suché pod Spálovem dne 31. ledna 1945. V této publikaci jsou uvedena tři jména bez bližších informací a údajů:

- seržant Alexandr Petr Vasiljevič
- voják Andrej Butov, nar. 1923
- voják Chametov Munsar 1923

V archivních dokumentech Centrálního archivu Ministerstva obrany Ruské federace byly nalezeny další dokumenty, vztahující se k padlým vojákům 241. střelecké divize ve Spálově

A to:

- младší seržant Mišagin Nikolaj Tichonovič nar. 1912 zemřel 7. 5. 1945
- vojín Goluv Georgij Borisovič nar. 1906 zemřel 7. 5. 1945
- vojín Funtov Nikolaj Fedorovič nar. 1914 zemřel 7. 5. 1945

K poslední jmenovanému byl v archivech uložen i dokument (izvěščení – oznámení), v němž 21. května 1945 vojenský komisař oznamuje Jeseně Funtov, že její muž, narozen ve městě Voskresensk v Moskevské oblasti, zahynul v boji za socialistickou vlast, věrný vojenské přísaze, v hrdinném boji dne 7. května 1945 ve Spálově, Moravská oblast, Československo. Z místa narození – Voskresensk do Spálova, kde vojín Funtov zemřel, je to asi 1800 km.

НКО СССР
= 332 =
СТРЕЛКОВЫЙ
САМБОРСКИЙ ПОЛК

СЕКРЕТНО
(после заполнения)
Экз № 260

м. м.м. Воскресенскому Районному (городскому)
военному комиссару Московской области (края)
Гор. _____

ИЗВЕЩЕНИЕ

Прошу известить гр. Фунтову Елену Ивановну
фамилия, имя, отчество жены, отца,
проживающ. в г. Воскресенск
сына, брата, матери погибшего Московской обл. точный адрес
семьи погибшего о том, что ее (его) муж, стр-к, кр-ед,
Фунтов Николай Федорович муж, сын, отец, брат
в бою за
должность, звание, фамилия, имя, отчество

Социалистическую Родину, верный военной присяге, проявив героизм и мужество, погиб 7 мая 1945 г. и похоронен с отличием воинских почестей 100 м. вост. берега е. Спала
точный адрес и место погребения
Моравско-Силезского р-на, Моравской обл. (Чехословакия)

Командир полка Горюхов
Начальник штаба Михайлов



Na závěr jedna příhoda, která charakterizuje totalitní dobu v 50. letech, jak ji zaznamenal František Šustek.

Vlastivědný kroužek ve Spálově chtěl v roce 1955 k 10. výročí osvobození Spálova dát zhotovit dvě žulové pamětní desky, jež by upomínaly na oběti 2. světové války. Na jedné desce měla být jména 23 sovětských vojáků padlých v boji o Spálov 6. a 7. května 1945, na druhé desce jména zahynulých občanů ze Spálovska. Kronikář Antonín Brňák, Spálov 73, zpracoval již v roce 1945 k tomuto účelu od faráře Pavla Smolky seznam jmen sovětských padlých vojáků a také připravil z matrik data spálovských a luboměřských zahynulých občanů. Návrh provedení a umístění desek zpracoval a nakreslil místní výtvarník Miroslav Šustek, Spálov 268. Vlastivědný kroužek vyzval všechny místní spolky a organizace, aby na zhotovení desek přispěly, a sám nabídl první částku 1 500,- Kč. Desky měl zhotovit kamenosochař František Hendrych v Hranicích.

Pamětní desky měly být postaveny souměrně po obou stranách pomníku padlých v 1. světové válce z roku 1928, který stojí pod spálovským farním kostelem sv. Jakuba Staršího.

A to byl právě ten kámen úrazu. Stačil zásah a odpor jednoho tehdejšího čelného funkcionáře KSČ ve Spálově, který se proti chystané akci postavil a tím ji znemožnil. **Prohlásil, že pamětní desky sovětských vojáků a obětí 2. světové války nemohou být umístěny u pomníku padlých, protože ten stojí v sousedství kostela.** A tak „zásluhou“ jednoho funkcionáře k postavení pamětních desek nedošlo. A později v důsledku toho nebylo možné při občanských sňatcích vykonávat doporučené pokládání kytice květin ženichem a nevěstou u tohoto památníku. Mezitím Antonín Brňák zemřel (2. 11. 1979) a jména a texty s rodopisnými údaji, připravenými pro desky, jsou nyní nezvěstné, což je určitě ztráta pro historii Spálovska.

Usilujme všichni o to, aby již nikdy nedošlo k válce, násilí a jakékoliv totalitě.

Dodatek: V devadesátých letech minulého století byla opět snaha postavit památník obětem 2. sv. války ve Spálově, ale bohužel, i tentokrát byl návrh smeten se stolu. Věříme v příznivou konstelaci hvězd a přízeň zastupitelstva, možná se to podaří po 70-ti letech. Oběti nacismu, padlí vojáci a civilisté při osvobozovacích bojích ve Spálově si to určitě zaslouží.

Partyzáni

18. srpna 1944 uprchl ze Spálova před zatčením Albert Šustek z č. 242. Ukryval se v lesích při Odře na spálovském katastru. V říjnu z téhož důvodu odešel ze Spálova Jaroslav Mazal z č. 9. V lese se sešli a zdržovali se pohromadě. 5. listopadu odešel z domu také František Král z č. 13. Všichni tři zde uvedení se sešli v lese na Suché se Stanislavem Šustkem z Luboměře z č. 17 a tam obývali společně s jistým Polákem "bunkr".

Občas některý z nich zašel domů pro jídlo nebo prádlo. V obci se o nich mnoho nemluvalo, aby nevzniklo podezření o jejich blízkém pobytu. Dokonce o Albertu Šustkovi se tvrdilo, že je na Slovensku.



Sedící zprava: Juráč Jan, Mazal Jaroslav, Kostka František a Šustek Albert.

O slušném člověku Franzi Kordonovi

Jana Babáková (roz. Mistrová ze Spálova)

Ale snad by patřilo ještě říci, že obec Spálov měla velké štěstí na to, že starosta, Franz Kordon, byl velice slušný a inteligentní člověk, a že ze Spálova, přestože tady bylo v lesích spousta partyzánů a jeho hajný, Němec, byl zavražděn, zastřelen, přesto nikdo z místních spálovských občanů nebyl z titulu jeho působnosti zavřený a nikdo z toho nenesl žádné následky (třeba koncentrák). Nikdo! A to díky tomu Kordonovi! Dokonce on prý údajně pomohl i Albertu Šustkovi. Albert Šustek měl

nákladní dopravu a rozvážel z velkoobchodu v Odrách zboží po těch obchodech po okolí. No a tam někde, snad v německé Kaménce, jestli to tak bylo, to já nevím, se nějak dostal do potyčky a něco řekl. A tak údajně prý teď přišlo ... Ten Franz Kordon byl nejenom starosta, Bürgermeister, a správce velkostatku, Forstmeister, on byl také Oberpolizist a ještě měl funkce na Landratu. A když přišlo na něho, že by měli toho Šustka Alberta přivést na gestapo, že on údajně má doma z první světové války vojenskou pušku, tak poslal četníka, Hawrana, za ním, aby jej varoval. Zítra že jej mají zavést na gestapo do Jičína. Kdyby byl zarytý Němec, tak mu nic neřekli, tam ho zavekli a tam by si své užil. Tak ten pan Šustek se ztratil a do konce války přežíval v lesích a po chalupách.

Zazděný starosta

Ale taky nakonec, jak byl konec války, tak zase pomáhal Albert Šustek Franzi Kordonovi. Když Rusi vytáhli Kordona z úkrytu, kde byl schovaný, tak jej chtěli zastřelit a už to vypadalo špatně. Kordon byl totiž schován doma, v takovém falešném stropě. Rusové něco tušili a všude chodili a „bůřili“, jestli není někde něco zazděné. Enenklů strýc ho tam zazdil a říká se, že to asi někdo viděl a zradil. A tak toho Kordona vytáhli a chtěli jej zastřelit. Naštěstí lidé rychle sehnali Alberta a ještě jiní tam přišli a zasadili se, že tomu Kordonovi Rusové nic neudělali.

Rodina Franze Kordona

Ještě k tomu Kordonovi. Tu byl za světové války jeho bratr, ten rukoval do světové války, Hubert Kordon, a přišel místo něj Franz Kordon. Oni byli ze smíšeného manželství. Maminka byla Rakušanka a táta byl Slovinec. A právě oni oba dva uměli trochu ten slovanský jazyk. Franz Kordon uměl takovou lá mavou češtinu. A byl tu od roku 1914-1945.

Prameny a literatura:

Šustek Fr.: Oběti 2. světové války ze Spálova a Luboměře. Oderské vrchy, ročník VI./1991, číslo 3-4

Šustek Fr.: Oběti 2. sv. války ze Spálova a Luboměře, dodatek. Oderské vrchy, ročník X./1995, č. 1-2

Jan Hajchl, Antonín Brňák: Kronika obce Spálova z let 1900 – 1947

Jana Babáková (roz. Mistrová): Život obce Spálov během 2. světové války, SOČ 2001/2002

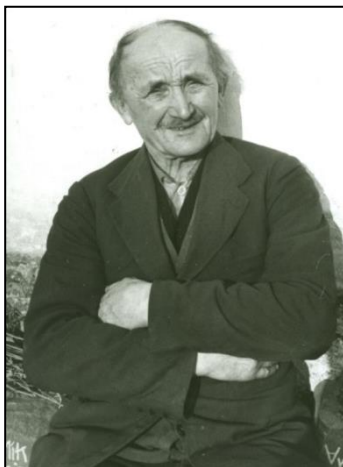
Almanach obětí nacismu okresu Nový Jičín r. 1992

Rudolf Mík

(4. 4. 1892 – 12. 6. 1975)

Zpracoval Ing. Josef Viček, Heltinův 2, v roce 2015

Narodil se 4. dubna 1892 v Luboměři na čp. 71. Jeho otec, Rudolf Mík starší, se živil jako obuvník a ve volných chvílích se zabýval i hudbou. Matka, Julie Míková, byla rovněž rodačkou z Luboměře. Rudolf pocházel z početné rodiny, neboť kromě něho (zde je třeba poznamenat, že byl nejstarším synem) přišlo na svět postupně dalších šest sourozenců.



*obr. 1 Rudolf Mík,
luboměřský kronikář a písmák*

Když ho v r. 1898 zavedl otec poprvé do školy, stal se jeho učitelem Vilibald Ševčík, na něhož pak po letech s láskou vzpomínal. Jakmile dovršil 9 roků věku, začal se učit hrát na housle. Výuka probíhala třikrát týdně, a to vždy o polední přestávce. Ve svém životopisu později vzpomíná, jak společně s dalšími sedmi žáky stáli před dřevěnými pulty a učili se pod dohledem pana učitele Ševčíka ovládat smyčec. Od školních prázdnin 1905 až do března 1906 krátce navštěvoval německou školu na Novosadech u Olomouce.

V dubnu 1906 ukončil povinnou školní docházku a nastoupil do knoflíkové továrny v Jakubčovicích. Zde pobyl jeden rok. Vystřídal pak následně celou řadu zaměstnání, často pracoval jako čeledín u sedláků v okolních německých obcích. Ve vlastním životopisu uvádí, že od 1. 1. 1908 do 31. 12. 1908 byl na službě ve Velkých Heřmánkách (dnešní Heřmanice). Následující rok 1909 strávil na službě v Novosadech u Olomouce, kde se setkal s několika krajany z Luboměře. V dalším roce se začal učit zedníkem u zednického mistra Adolfa Šindlera v Potštátu. Pracoval pak na různých stavbách v okolí a než odešel na vojnu, našel práci v Teltschikově kamenolomu v Jakubčovicích. Vzpomíná si, že tehdy byl jeho mistrem jistý Maňágo, Ital, který sice vůbec nehovořil česky, zato ale uměl dobře poroučet.

Zásadním zlomem v jeho životě byl 7. říjen 1913, kdy narukoval do Olomouce k 54. pěšímu pluku. Mezitím vypukla 1. světová válka a Rudolf Mík byl se svou jednotkou odvelen na ruskou frontu. Již 17. srpna téhož roku upadl do ruského zajetí a zbytek válečných let prožil

střídavě v evropské nebo asijské části Ruska. V průběhu čtyř let zajetí, když sloužil u ruských sedláků, viděl nejen Moskvu, ale i Smolensk, Charkov, Omsk, Tomsk a řadu dalších měst. Naučil se velmi dobře hovořit rusky, takže mohl i číst ruské časopisy. Jako památku na toto období svého života si uschoval pracovní vysvědčení, které mu vystavil jeden ruský sedlák. O Míkových zážitcích v ruském zajetí se ještě dále zmíníme.

Do rodného kraje se vrátil 20. prosince 1918 a začal se opět živit jako zedník. Když v souvislosti s událostmi v sousedním Maďarsku vyhlásila ČSR mobilizaci, musel R. Mík znovu do armády. Jeho 6. pěší pluk byl nedaleko Buchlova připraven v záloze, aby mohl případně zasáhnout do bojů. K tomu už ale nedošlo, protože po porážce Maďarské republiky rad se politická situace uklidnila. V září 1919 byl Mík demobilizován a mohl se vrátit do Luboměře.

Dne 20. září 1919 se Rudolf Mík oženil. Jeho manželkou se stala Anežka Honyšová (rozená Fardová), vdova po Antonínu Honyšovi, který se vrátil těžce nemocný z vojny a doma pak záhy zemřel. Mík se přiznal na č. 51 a společně s Anežkou vychovávali její dva syny z prvního manželství. Poněvadž malé hospodářství by nestačilo všechny uživit, pracoval Mík v létě jako zedník a v zimě odcházel za výdělkem do panského lesa.

Ve svém volném čase, zpravidla v neděli, kdy jeho manželka odešla do kostela na mši, tehdy se mohl věnovat své velké zálibě: psaní. Zapisoval všechno, co kolem sebe viděl a i to, o čem se doslechl. Lze říci, že ve svých kronikách a písmáckých záznamech zachytil řadu událostí, (nejen z rodné obce, ale často i z nejbližšího okolí), jichž byl často přímým svědkem a často přidal ještě různé zajímavosti. Během svého dlouhého života tak vytvořil rozsáhlé literární dílo, zahrnující přes šest tisíc úhledně popsaných listů. Jeho záznamy zahrnují v podstatě období let 1914 až 1970. Se vzpomínkami starých pamětníků, jež pečlivě zaznamenával, se dostaneme k časové řadě dlouhé až sto let! Skromně se přiznává, že za okupace jeho manželka celou řadu písemností spálila, protože se obávala perzekuce ze strany německých úřadů. Je obdivuhodné, že tak velkolepou písmáckou práci po sobě zanechal člověk, který měl pouze základní vzdělání. Jak už jsem se zmiňoval na jiném místě, středoškolské studium na Reálném gymnáziu v Olomouci musel předčasně ukončit kvůli nedostatku financí.

Další zálibou R. Míka se stala hudba. Již od školních let, kdy ve třídě Vilibalda Ševčíka začal hrát na housle, se věnoval muzicírování nejen pro vlastní potěšení, ale i pro radost jiným. Postupně se naučil hrát nejen na housle, ale i na harmoniku a na trubku. Traduje se, že v letním období před spaním zatroubil večerku. Jako nadaný hudebník řadu let

hrával v kapele svého bratra Eduarda. Na tomto místě je třeba poznamenat, že vlastně celá Míkova rodina byla muzikantská. Již jeho otec, Rudolf Mík starší, jemuž se přezdívalo „starý Kraus“, býval dlouholetým kapelníkem a hrával nejen na klarinet, ale i na housle. Jeho nástupcem v této profesi se později stal jeho syn Eduard. Také další bratři se věnovali hudbě.

Třetí oblastí, které R. Mík věnoval svůj čas, bylo opracování kamenů, do nichž vytesával různá hesla či nápisy. Zde mohl koneckonců zúročit to, čemu se naučil, když pracoval jako dělník u továrníka Teltschika v jakubčovickém kamenolomu. Kdo někdy zkoušel opracovat kámen, ví, že se jedná o náročnou a složitou činnost, která vyžaduje značný fortel a přesto končívá často i nezdarem. R. Mík věnoval tomuto koníčku mnoho hodin svého života. Díky tomu vznikla naprosto ojedinělá a svým způsobem unikátní sbírka kamenů, do nichž vytesal své myšlenky a postřehy ze života venkovského člověka. Kupříkladu na domku čp. 12 v Luboměři vyryl do kamene vlastní rukou tato slova: „Pane, dopřej štěstí, klidu zde bydlícímu lidu.“

U domku čp. 51, kde s vdovou Anežkou Honyšovou prožili podstatnou část svého života, umístil kámen s nápisem „Zde žil, pracoval, vědu a umění miloval a na rozkaz Nejvyššího navždy zmizel R. Mík“. V tomto výroku jako by shrnul veškerou svou životní moudrost, smysl a cíl svého života. V průběhu svého dlouhého života vytvořil Mík více než třicet různých nápisů, jež vytesal dlátem do kamene. Takřka v každém z nich se zrcadlí jeho životní filozofie, která touží po spravedlnosti a lepším světě bez pánů a chudáků. Uvedme namátkou: „Bez žebráků není pánů“, „Chudáci, dobře sledujte život vašich představených“. Nebo „Ku poctě Pána světa“, „Pomoz, Bože, vlasti naší“, „Klamným slibům nevěřím“, „Trpím a mlčím“, „Zdá se, že blbnu“ a řadu dalších. Převážná část kamenů s vytesanými nápisy je umístěna na zahradě pana Karla Klezly, příbuzného R. Míka. Na schodku studny náležející ke stavení čp. 51 připomenul nápisem „29. září 1938“ den, kdy na konferenci v Mnichově rozhodli zástupci čtyř velmocí o odtržení pohraničních oblastí, tzv. Sudet, od Československa, a to včetně ryze české enklávy Spálova a Luboměře. Svým přátelům



obr. 2 Ukázka z Míkovy „kamenné“ tvorby

ukazoval ve studni i tzv. runový kámen, o němž se zmiňují na jiném místě. Nedaleko Spálova, v místě zvaném „Švédská skála“, nalezneme nápis do kamene „Útulek Spálovských před Švédy v r. 1643“, jímž autor připomíná události třicetileté války. Do skály v tzv. „Kněžském dole“ (německy Pfaffengraben), který se nachází v lese nedaleko Dobešova, vyryl památnou větu „Pfofengraben 1622-30 M. R“. Na tomto místě se prý tajně scházeli čeští bratři před odchodem do vyhnanství a údajně zde kázal i J. A. Komenský, poslední biskup jednoty bratrské. Svůj věčný sen spí R. Mík na místním hřbitově. Když se zastavíte u jeho hrobu, upoutá Vaši pozornost malý pomník se skromným nápisem „Až sem“, označujícím místo, kde skončila dlouhá a často strastiplná životní pouť významného luboměřského rodáka. Bohužel nápis na omšelém kameni je dnes stěží čitelný, vřdyt již uplynulo čtyřicet let od doby, kdy zde byl umístěn. Teprve při bližším zkoumání můžeme na kameni rozeznat vyrytá písmena „R. Mík“ s letopočtem jeho narození a úmrtí. Traduje se, že také rok svého tragického odchodu ze světa si na náhrobek sám vytesal. Před několika lety byla na hrobě – pro lepší orientaci – umístěna náhrobní deska s osobními údaji o zesnulém a dodatkem písmák.



obr. 3 Tak zvaný runový kámen, nalezený v lese u Spálova v roce 1924

Ještě o jedné oblasti, jež byla předmětem Míkova zájmu, bychom se měli alespoň stručně rozepsat. Byla to archeologie. Během svého života shromáždil celou řadu pozoruhodných artefaktů, které jednak vyoral při práci na poli, jednak – a to hlavně – získal při vykopávkách v různých lokalitách. Jak sám přiznává, zájem o umění se u něj probudil, když jako válečný

zajatec měl v Rusku možnost navštívit některá tamější muzea. Po návratu do rodné Luboměře měl občas možnost věnovat se i této zálibě. Je známo, že tehdejší majitel potštátského panství, hrabě A. Desfours – Walderode, získal od něj sbírku lidové keramiky. Ve svých vzpomínkách Mík uvádí, že při vykopávkách na Švédské skále u Spálova našel kovové hroty šipek a úlomky keramiky. V lese Častochově nedaleko Spálova zase objevil kámen, o němž se domníval, že je popsán runovým písmem. Původ tohoto kamene je dodnes obestřen tajemstvím. V této souvislosti udržoval R. Mík čilou korespondenci s dr. Františkem Příkrylem, děkanem z Drahotuš, jenž se zabýval archeologií. Údajný runový kámen byl tehdy uložen v podezdívce u vrat do dvora

(na čp. 51 v Luboměři). Je třeba ještě upřesnit, že zmíněný kámen objevil chalupník Josef Demel a Mík společně se synem jej pak vykopali. Později se ale nepodařilo tuto domněnku o kameni popsaném germánským runovým písmem potvrdit. Po osvobození byl s Míkovým přispěním založen archiv městyse Spálova, umístěný v budově tamějšího zámku, mezi jehož sbírky byly zařazeny i některé cenné předměty.

Své zážitky z putování po Rusku zachytil R. Mík ve vzpomínkové knize nazvané „Můj život vojenský“. Jeho anabáze začala 18. 8. 1914, když nedaleko městečka Krasnik v Haliči upadl do ruského zajetí. Přes Lublin a běloruský Minsk se dostal až do Moskvy. Odtud pak jeli vlakem přes Nižní Novgorod na východ za Ural až do Samary. Teprve koncem následujícího roku se s početnou skupinou jiných zajatců vrátili opět do evropské části Ruska (Smolensk a Minsk). Tady museli kopat zákopy. Nyní se mu velmi hodilo, že umí hrát na několik hudebních nástrojů, protože ještě s několika kamarády měli různé výhody, když chodívali hrát ruským důstojníkům. Ovšem po únorové revoluci 1917 se situace zajatců v Rusku výrazně zhoršila. Zažil to na vlastní kůži, když se léčil v moskevské nemocnici a nikdo se o něj a ostatní pacienty nestaral, protože všude vládl zmatek. Měl velké štěstí, když se záhy dostal k jednomu ruskému sedlákovi, kde vydržel ve službě od listopadu 1917 až do června 1918. Bylo to v době, kdy v Rusku začali, pod vlivem bolševické propagandy, lidé na venkově pronásledovat bohaté sedláky, tzv. kulaky. Na jaře 1918, když se zhroutila ruská fronta a vojáci utíkali z fronty domů, byla situace už neúnosná i pro zajatce, protože krajem se potulovaly tlupy dezertérů, které rabovaly a vraždily. Začala občanská válka, a proto se Mík rozhodl společně s jedním Čechem dostat domů na vlastní pěst. Vydali se na západ a přes ukrajinský Charkov a Kyjev dospěli do Brestu-Litevského. Přes německé linie cestovali následně vlakem přes Polsko a konečně 20. prosince 1918, jak zaznamenal Míkův mladší bratr Eduard, byli doma. Domov opouštěl Rudolf Mík jako příslušník rakousko-uherské monarchie a vrátil se do nově vzniklé republiky. Je zajímavé, že R. Mík odmítl vstoupit do nově vznikajících československých legií, ačkoliv mohl mít četné výhody a nemusel by jako zajatec kopat zákopy. Nelíbilo se mu, že agitaci pro vstup do legií prováděl jakýsi bohatý továrník, který jej pak nazval vlastizrádcem. Tehdy jistě netušil, že jako legionář by procestoval celou Sibiř a domů by se vrátil až v roce 1920. Zbývá dodat, že R. Mík sestavil podrobný seznam občanů Luboměře, kteří se museli v zájmu monarchie vydat do války. Mnozí z nich pak za toto dobrodružství zaplatili svými životy. Cenné jsou i seznamy padlých rodáků a také seznam legionářů a zajatců v Rusku, mezi něž sám patřil.

R. Mík měl také svérázný smysl pro humor, jak si vzpomíná jeden spálovský občan. Stalo se to za války, v roce 1943, když se spolu potkali

v Odrách na náměstí. Když se vzájemně pozdravili, vidí, že rodák ze sousedního Luboměře kráčí po městské dlažbě bosky. Nedá mu to a zeptá se: „Strýcu, kdepak jste dneska nechal střevice, že chodíte naboso?“ Mík se zasměje a odpoví: „To já jdu tak schválně, aby oni (Němci) věděli, jak se tady máme špatně.“ V dřívějších dobách totiž bývalo zvykem chodit v letním období často bez bot. Je pravda, že mnozí lidé ani na boty neměli. Obvykle ale tomu bylo naopak, poutník, kráčející bosky po prašných venkovských cestách, si po příchodu do města střevice zase nazul.

Jiný občan ze Spálova si vzpomíná, že po skončení druhé světové války se často ve spálovské hospodě U Růžků konaly hlučné zábavy, protože lidé se po pěti letech „půstu“ chtěli zase bavit. Tehdy ještě nebyla v každé chalupě televize jako v současnosti, a proto občané žili více společenským životem. A tak měli i muzikanti hodně práce. Občas viděl Eduarda Míka, jak šlape na kole a s sebou veze trubku. V Eduardově kapele hrával často i jeho bratr Rudolf a společně ještě s dalšími společníky dokázali právě ve zmiňovaném hostinci U Růžků udělat nezapomenutelný kabaret.

Seznam použité literatury:

- 1/ Rudolf Mík: Životem na dědině (1960)
- 2/ Vzpomínka na lidového písmáka Rudolfa Míka (Oderské vrchy č.3-4)
- 3/ F. Šustek: K stému výročí narození luboměřského kronikáře a písmáka Rudolfa Míka (Oderské vrchy, č.1-2/1992)
- 4/ Antonín Ondřej: Spálov v minulosti a současnosti (Spálov 2002)
- 5/ R. Mík: Můj život vojenský (Luboměř 1952)
- 6/ Dopis starého drvaře z Oderských lesů (Záhorská kronika, ročník XXIV, 1946-47)
- 7/ Vzpomínky pamětníků

obrázek 1: zapůjčen od paní Zdenky Čechové, Luboměř čp. 24

obrázek 2 a 3: zapůjčen od pana Rostislava Rambouska, Spálov, v roce 1960

Druhá část vyprávění Bohumila Mika

Miloslav Chytil

V minulém čísle OV jsme uveřejnili první část vzpomínek našeho dlouholetého spolupracovníka B. Mika. Dozvěděli jsme se z nich něco o životě v Luboměři v době jeho dětství. V této druhé části se věnujeme několika různým tématům, k nimž měl B. Mik blízko a která mohou být pro čtenáře i další badatele zajímavá, protože již nejsou takřka žádní další pamětníci, kteří by o nich mohli vyprávět.

Tento text vznikl jako téměř doslovný přepis nahrávky, která byla pořizena v únoru 2010. Protože jsme se snažili zachovat nejen obsah,

ale i styl řeči pana Mika, působí text místy kostrbatě a neučesaně, objevují se v něm nářeční a nespisovné výrazy, dochází k opakování... Věříme, že to vše bude odpuštěno pro množství zajímavostí, které je možno se zde dozvědět a také proto, že si takto opět zpřítomníme osobu pana Bohumila Mika.

Škola

Do školy jsem začal chodit v Luboměři. Byla to škola obecná se třemi třídami. V 1. třídě byl spojený 1. a 2. ročník a ve 2. třídě 3. a 4. ročník. První a druhá třída se učily v jedné učebně. První třída tam byla většinou dopoledne a druhá odpoledne. Jen ve středu to bylo obráceně kvůli náboženství. 3. třída byla rozdělená na dvě oddělení. V 1. oddělení byl 5. ročník a ve 2. oddělení 6., 7. a 8. ročník. Po pátém ročníku totiž mohl člověk přejít do měšťanky, takže žáků vyšších ročníků bylo méně. 1. a 2. třídu učila učitelka Fekarová. Za mě tam přišla jako nová. 3. třídu učil Gren, který někdy v těch letech taky přišel do Luboměře. Před ním byl řídícím Dohnal. V roce 1938 byla mobilizace. Bylo to tuším někdy v květnu a pamatuju si, jak se Dohnal i Gren s námi ve škole loučili. Školu pak měla na starosti Fekarová. Bydlela přímo ve škole - na levé straně. V první místnosti od vchodu byl kabinet, pak její byt. Na pravé straně byl byt řídícího.

Z mého ročníku jsme do měšťanky v září 1938 šli dva: já a Lévů Franta. Jezdili jsme do Vítkova vlakem z Heřmáněk. Na vlak jsme chodili v partě všichni z Luboměře i Spálova. Já sám jsem tam začal chodit až někdy kolem 10. září, protože jsem měl zhnisanou patu. Tož jsem přišel do třídy a třídní pravil, že už nezbylo jiné místo, že musím sedět mezi holkama. Ve třídě totiž byly dvě řady lavic po dvou žácích - v jedné řadě kluci, ve druhé holky. Volné místo bylo jenom vedle nějaké Němky. Za mnou seděly Gronesová Jarmila a Králová Bohuška. Pak tam ještě byly Kreisová Cyrila a Ševčíková Alena (dcera učitele Josefa Ševčíka a vnučka učitele Vilibalda Ševčíka). Mezi kluky byli tito Spálováci a Luboměřáci: Lévů Franta, Šustků Lojzík a Havranů Ladik. Do vyšších ročníků chodili ještě: Paša - Králů Pepík z Luboměře, Biskup Pepík, Fardů Karel, Franta Králů - Hercik, Miků Jaroš, ti už byli starší, tak si je moc nepamatuju. Pár dní po mém nástupu do školy, pamatuju si, že to bylo úterý, běhali po Vítkově henleinovci v těch svých bílých ponožkách, dělali si srandu z českého četníka. Pak ve středu ráno byla u hřbitova ve Spálově porada nás, kteří jsme chodili do měšťanky, jestli pojedeme do školy nebo ne. Kterási děvucha říkala, že učitelé říkali, že máme přijet, ale nakonec převládl názor nejít. Tož my, luboměřští, jsme se otočili a šli dom. Když jsem došel dom, tak tata řekl, že když nemožu jít do Vítkova, tak budu chodit do Luboměře. Tak jsme šli. Došli jsme do třetí třídy, to už učila Fekarová - ve třídě nás bylo rovných 60.

Pak jsem školu dochodil v Luboměři až v roce 1941. Ještě jsem neměl vysvědčení a už byla doma pozvánka z Arbeitsamtu z Oder, už jsem měl jít na práci. Původně jsem se chtěl jít učit do Zlína.

V Luboměři byla v obchodě moje teta, která brala zboží z Oder od Mikuša, to byl velkoobchodník v Odrách a ten mi vyřídil, že budu dělat u něj. Já jsem na pracovní úřad tedy přišel s tím, že budu dělat u Mikuša. Arbeitsamt byl v Odrách u kostela, vedle pošty. Přišel jsem na ten pracovní úřad - mluvili pěkně česky - ptali se mě, co chci dělat. Řekl jsem, že se chci učit stolařem, ale že jsem domluvený s obchodníkem Mikušem, že bych šel pracovat k němu. Così se tam radili. Zavolali Mikušovi, že je tu zájemce, ale že to oni nemohou dovolit, že potřebují lidi do zemědělství. Řekli, že Mikuš má pracovníků dost, že budu muset jít někam do zemědělství, že mám jít na službu na Veselí. To se mi moc nelíbilo. Mluvili mezi sebou. Mikuš byl na úřadě vážená osoba. Po nějaké době vyšel jeden z nich z kanceláře a říkal, že pila firmy Demel ze Spálova má požadavky na pracovníky, a že tomu by měli vyhovět. Demel dodal pracovníky do Reichu a chyběli mu lidi. To doplňovali těmi kluky. Já jsem v té době neměl ještě 14 roků, poděkoval jsem, sedl na kolo a jel domů. Naši byli na poli a tata se ptal, jak jsem pořídil. Říkám, jak jsem pořídil - Mikuš mě nesměl vzít, půjdu tady na pilu.

„A to ses s Mikušem ani nerozloučil?“ zeptal se tata a vyhnal mě zpátky. A tak jsem znovu sedl na kolo a šlapal do Oder omluvit se Mikušovi, že k němu nemůžu nastoupit. Mikuš česky neuměl, jen trochu, byl to takový menší chlapík ve fraku. Ale načepoval mi plný kornout bonbonů, vzal jsem ho a jel zpátky domů. Přijel jsem domů, nějaký papír pro Demla jsem už měl. S papírem jsem jel na pilu (Pozn. Poslední objekt ve Spálově po levé straně po cestě do Luboměře, dodnes slouží jako dřevovýroba). Zpátky z pily jsem jel se Stanikem Šustkem, ten taky na pile dělal. Ptal se mě, co tam dělám, říkám mu, že jsem se byl přihlásit na práci na pile. „A to nemůžeš jít jinam? Tu se nadřeš, zima tu je,“ ten mě tak zrazoval. Ale já jsem tam začal chodit, chodil jsem tam a vydržel až do důchodu.

Pak byl rok 1943 - povinná školní docházka - každý se musel jít učit nebo musel mít školu. Němci se učili na řemeslníka nebo byli na vojně. Češi měli Landwirtschaftberufschule (zemědělskou odbornou školu). Zápis pro Spálov a Luboměř byl v Heřmanicích, tam byl tata se mnou. To mi nebylo ještě 18 roků. Pak jsem chodil do Oder. Z Luboměře jsme chodili já, Ondřejů Karel, Pepíček, Ondřejů Ruda, co potom dělal komisaře v Barnově. Ale Spálováci chodili do Heřmanic. Do této školy jsme chodili jednou týdně. Chodili jsme do hlavní budovy, bývalo to všelijaké. Neměli jsme učitele. Při jednání s ředitelem jsme se nemohli

dohodnout, já jsem neuměl německy a on neuměl česky. Jednou jsme přijeli a nějakou shodou okolností jsme místo ve škole seděli v hospodě U Zemana (říkalo se mu „u rozsévače“). Hospoda byla tam, kde je dnes sídliště Míru, tam jak je bývalý Dopas, jen o nějaký ten barák dál. My jsme byli rádi, že můžeme chodit do školy, protože jsme nemuseli být v práci a nemuseli jsme tam mrznout, ale Demlovi to chybělo. V hospodě jsme byli na čaj, protože byla zima.



A najednou vidíme, jak Demel jde do školy domlouvat, aby nás tam nemusel pouštět, protože mu chyběli tři pracovníci. Sedíme v té hospodě, ve dveřích se objeví ředitel Peichert, přišel blíž a říká: „Tak mládenci, co pijete?“ No co se tehdy pilo, čaj. „A dal vám hospodský do toho trochu rumu?“ „Ne, šťávu.“ Šel do šenku a za chvíli nám hospodský přinesl rum. Najednou uměl perfektně česky. To bylo první rok, to nás učil převážně on. Ve škole jsme se učili o zemědělství, o silážování, o krmení, o včelách, také o alkoholu, o pití. Taký o Židech, tam nám ukazoval, jak poznáme Žida. A druhý rok jsme přijeli do školy a řekli nám, že máme nastoupit do klášterní budovy v Odrách, tam, jak je dnes církevní škola. Kola jsme si dali do stojanů před školou, vůbec jsme nepomysleli na žádná krádeže. Svou učebnu jsme našli nahoře, tam přišel Peichert a řekl nám, že nás bude učit někdo jiný. Musel to být nějaký raněný voják, invalida, měl uniformu. Otevřely se dveře, museli jsme zaheilovat. Němci, co tam byli, tak heilování odbyli. Tak tam dělal randál, jak se ruka musí správně zvedat, ten to bral zostra. Ještě nebyl za katedrou, už se ptal, co jsme probírali minule. Nevím, jak jsem si to zapamatoval z minula, bylo to něco o škodlivosti alkoholu a kouření, tak jsem mu to řekl. On se zarazil a řekl: „V pořádku,“ a řekl, že Němci si nepamatují, co se učí, a já jako Čech, to vím. Podruhé jsem se přihlásil

zas, no a to bylo chvály. A měl jsem až do konce docházky pokoj. Z tohoto studia jsme nedělali zkoušky, ale mám z toho vysvědčení. Všechny předměty jsem měl v pořádku, byly to předměty Reichstung, Führung (vedení), Mitarbeiter (zaměstnanec). Ve čtyřiačtyřicátém začaly nálety. To létali Američané a do školy se už nechodilo.

Pila

Od 11. 7. 1941 do května 1945 jsem dělal na pile a jednou týdně jsem chodil do školy v Odrách. Na pile „gatrú“ jsme dělali od 7 do 12, pak byla hodina volna a dělali jsme od jedné do pěti. V sobotu se dělalo od 7 do 12 hodin a odpoledne už ne. Na pile jsem začal v kanceláři, to jsem počítal kubaturu desek, pak jsem dělal na place venku desky. Dělal jsem pomocníka Šustkovi u gatrú, to se mi nelíbilo. Tam jsme řezali hranolky a s těmi odřezky se muselo lozit přes ty velké kulatiny na zkracovače.



Popisek k fotce

U zkracovačky dělal Franta Levů z Luboměře, tomu se jeho práce také nelíbila, tak jsme si to vyměnili. Já jsem u té zkracovačky ostal a Šustek od gartu odešel a nechal tam toho Frantu samého. Tak tam dělal Franta na gatrú, já na zkracovačce a z kotelny odešel topič Klevar. Přišel za mnou šéf Václavek, jestli bych tam nešel. Tak jsem začal dělat v kotelně. Na pile jsem dělal dva roky a rok a půl jsem topil v kotelně. No a v tu dobu se začali vracet zaměstnanci z Reichu. Přišel Král Rudolfek a další. Dozvěděl jsem se, že bych měl zase jít dělat ven, ale Václavek rozhodl, že to nedovolí a že budu topit dál, že to domluví s Demlem. Rudolfkovi dal práci jinou, to se mu nelíbilo, pak se přestěhoval do Mankovic.

Na pile pracoval jen gatr, nadělaly se desky a pak se ukládaly. Dělalý se tam dveře a co se potřebovalo opravit. Desky se dělaly pro válečnou výrobu a nejlepší desky se posílaly do loděnic do Hamburku. Ostatní dřevo se prodávalo po okolí, třeba do Mankovic. Taky ho bral nějaký stolař Dvorský, kupovali ho stolaři z Drahotuš, kteří měli dílny. Palivo vozil s koňmi nějaký Košárek. A kdo chtěl, ten si tam dřevo koupil. Hodně se dělalo dřevo pro zemědělce tzv selské dřevo. Sedláci dodávali kulatinu ze svých lesů, kterou potřebovali nařezat na vozy a jiné věci. Nastoupil jsem tam a řezalo se modřínové dřevo. Na gatru ještě nebyla elektrika, topilo se a to byl pohon gatru. Elektřina byla jen na svícení. V roce 1944 Demel koupil motor a od té doby šla na elektřinu hoblovačka, šrotovník, malý gatr. Dělalí jsme tam všechno možné. Dřevo se vozilo na nádraží do Jakubčovic, a to koňmi nebo autem. Skládka byla na nádraží. Fošny se pak ukládaly na vagony. Mně Demel dával lehčí práci, hodně jsem zapisoval, venku v zimě jsem musel popisovat desky. Byla taková zima, že jsem tužku nemohl udržet v prstech. Mezi tím přijelo ke konci směny auto z Mankovic a museli jsme ho naplnit. Kulatinu jsme odevzdávali podle předepsaných dodávek. S kulatinou pracovali tři stálí pracovníci, naváželi ji dvakrát denně, měli tady dvě skládky a z nich to naváželi ke gatru.

Hudba

Já jsem se jako děcko učil u dědečka-staříka Mika hrát na housle, ještě před měšťankou. Stařík bydlel vedle školy, měl čtyři syny, všichni uměli hrát. Stařík dělal kapelníka. Jeho syn Rudolf, písmák, už před válkou založil kapelu. V jednom domě byli dva kapelníci, tata a syn. Otec využíval staré muzikanty, z Lindavy Rýznera, z Liptáně Honyša. Rudolf si vychoval nové muzikanty, své vrstevníky - Kočtářů, Čechů Karel, strejda Eduš, tata. Ve Spálově měl kapelu ještě Šíma varhaník, konkuroval si se staříkem. Když byl v Luboměři ples, muzika a Spálovští věděli, že má stařík hrát, tak ho v neděli po kostele zatáhli do hospody, on si rád popil, už měli hrát, a on ještě



Bohumil Mik, Eduard Mik - strýc B. Mika a Antonín Tyl na pohřbu Jana Hajchla v dubnu 1978.

nebyl z ranní doma. Rudolf Mík potom svého tatu zachraňoval. U staříka se pořád hrálo, tam se přepisovaly noty. Já jsem začal hrát v roce 1936 nebo 1937. Strejda Eduš mi dal amatérské housle, že se mám učit hrát. Neměl jsem žádné noty. Neměl jsem k tomu chuti, já jsem hrál na klarinet. Jednu písničku jsem se učil hrát. Eduš mi napsal písničku: „Zazpívali sobě luboměřští chlapci pěknou písničku“. Napsal mi noty, k tomu mi zpíval a já hrál. Anebo jsem cvičil nějakou tu kostelovou-mariánskou. Doma jsem měl cvičit, ale nechťelo se mi. Jednou se stalo, že jsem s bednou-futrálím s houslemi přišel ke staříkovi, začnu hrát, stařík říká: „To ti neladí, pořád to neladí.“ Celou dobu jsem mu tvrdil, že jsem doma cvičil a nepřiznal jsem se, že jsem s kluky posílal bednu s houslemi po vodě. Housle se rozlepily. Staříkovi jsem tvrdil, že jsem měl housle v pokoji na skříni a stařík si myslel, že tam navlhly. Zanedlouho přišel babiččin bratr s nějakým cikánem, který měl housle zabalené v šátku a ptal se, kdo umí hrát na housle. Ty jeho housle se mi líbily, tak mi řekl: „Běž se zeptat taty, jestli je nekoupí?“ Koupil mi je za 90 korun bez smyčce, bez futrálu. Přišel Emil z Potštátu, říkal, že na učení jsou dobré, ale jinak ne.

V tu dobu jsem přestal hrát, protože jsem odešel do měšťanky. Začali hrát Spálováci - Šustků Franta, Fardů Alois, další kapelu tvořil Juráč. Já jsem se po válce začal učit na housle znovu u strejdy Rudolfa Míka. Strejda Eduš jednou říká, ty, vyměň si se mnou ty housle a já jsem je vyměnil. Rudolf (Mík) přišel a říkal, že ty housle, které mi Eduš dal, ty jsou lepší, ale Eduš se chce na jevišti ukázat, že má pěkné housle. Hrál jsem na klarinet, na saxofon. Po válce jsem začal hrát na housle znovu, v Hranicích jsem koupil nový smyčec, stál 90 korun, nové pouzdro také stálo 90 korun.

Ve Spálově byla nová hudebka (LŠU). Jednou za mnou přišla Eva Sommerová, jestli bych jí nespravil takové úzké klapky na klavír. Šel jsem s tím do dílny, ale nevěděl jsem si s tím rady. V hudebce byl ladič Jaroš z Hranic, šel jsem za ním, že to nemůžu spravit a on říkal, že když já to nespravím v dílně, jak to má spravit on na koleně. Ale pustil se do toho a na tom koleně to skutečně udělal. Pak jsme se spolu bavili. Já jsem měl po Němcích takové velké křídlo. Když naladil klavír v hudebně, zeptal jsem se ho, jestli by mi nemohl naladit taky můj klavír doma, že by se děcka učily hrát. Přišel k nám a ten klavír mi naladil, ale říkal, že se ho mám zbavit, že už není nanic, ale já jsem ho měl jenom vypůjčený. A při tom jsem mu ukázal ty cikánské housle, co by se s nimi dalo dělat. A on říkal, že takové housle se za první republiky dělaly za 90 korun.

Já jsem je ukazoval i Fráňovi Šustkovi. Když Trojčák chodil vybírat za elektriku, co ten se mě naotravoval, že by ty housle chtěl koupit.

Housle skončily v bedně, ale už je nemám. Začaly hrát vnučata, jedna vnučka z Hranic chodila stále, že chce na ty housle hrát. Řekl jsem zeťovi, že housle mají nedostatek. Přišel zeť, že se zkusí poradit s jedním známým. Potom přišel s tím, že jsou to housle hodně staré, v houslích je lístek, že jsou vyrobené v Paříži, ale že si myslí, že je to padělek. A jestli bych je nemohl spravit. Už jsem se do jejich opravy několikrát pouštěl sám. Měl jsem koupený hmatník, že ho odlepím, vložím tam klínek, aby se to zvedlo. Měly slabý krk a zkřivily se, asi byly brzy napínané. Malíčkem se musela struna mačkat centimetr. Zeť je nechal spravit a oprava stala 2 500 Kč. A vnučka odešla na gymnázium do Olomouce a o hraní nechtěla ani slyšet.

Jak se Němci stěhovali pryč, tak Frána Šustek sháněl kapelu. Já jsem hrál na housle a pískal jsem na zobcovou flétnu. Stanin po Němcích z Potštátu přinesl C-klarinet. Na co C-klarinet, tady byla dechovka ve vysokém ladění. Chtěl jsem s nimi hrát a potají jsem si objednal B-klarinet, přišel poštou. Neobjednal jsem ho na svou adresu, aby doma nebyl randál. Peníze jsem nějaké měl a objednal jsem ho na Karla Ondřeje. Jednou přijdu domů, a že tam už byla Ondřejka. Přinesla lístek, že na poště je balík, a když ho obhlídla, zjistila, že to bude něco s muzikantama. Tata jak to slyšel, tak spustil randál: „Nemohl jsi říct, já jsem mohl po těch Klérech nějaké ty nástroje přitáhnout sem, tam to někdo stejně rozebere!“ Klarinet byl tu, já jsem ho rozebral a on potom nešel dát dohromady. Napsal jsem dopis (reklamaci), přijdu na poštu, tam byl Pepík Šustků. Říkám mu, že posílám reklamaci na klarinet a on říká: „Ty, počkej chvílku, přijel právě Frána (Šustek) z Prahy, běž tam k němu, možná ti poradí co a jak. Tak jsem k Fráňovi šel, to jsem ho vlastně poprvé poznal a tam u něj byl. Frána vzal klarinet, porovnal tam nějaké klapky a začal pískat. Večer v sedm hodin jsem byl na zkoušce a už jsem byl chycený. Frána před muzikanty ukazoval klarinet, že tím balením se tam něco ohnulo.

Frána mi řekl, že zakládáme kapelu a musíme přejít na nízké, na vídeňské ladění, ale já mám klarinet na vysoké ladění. Tak jsem ho vlastně koupil zbytečně. Už jsem měl dva klarinety a nechtěl jsem kupovat další. V Brně jsme se byli podívat po nějakých nástrojích. U Lídla jsme měli objednané pro celou kapelu nízké ladění, nějaké baskřídlovky, křídlovky. Šli jsme, ale že musíme vzít trochu špeku a zkusíme tam koupit Es-klarinet nebo vyměnit za ten B-klarinet. Jeli jsme já, Frána a Bučánek. Ten můj klarinet mi nevyměnili, ale pro kapelu B-klarinet nám vyměnili za nízké ladění, za francouzský. Ten můj B-klarinet jsem později prodal faráři Směšnému. Na jiné prodejně jsme koupili Es-klarinet, který mám dodnes. Přešel jsem potom na Es-klarinet. U Fráni jsem se začal na ten klarinet učit. Učil jsem se asi dva měsíce a Frána říká: „No, ale já bych potřeboval někoho na saxofon.“ Půjčil mi

svůj Es-saxofon, dvakrát jsem tam u něj byl a říká mi, že budu muset jít zahrát na předehrávky do Oder. Moc to nešlo. Byly tam staré noty po Němcích, to pro mě bylo něco neznámého.

Fráňa pořád přebíhal, hned byl v Praze, hned tam, hned tam. Muzikanti mu utekli. Strýc Eduš potřeboval muzikanty. Tak jsem hrával jak v Luboměři, tak ve Spálově. Hrával jsem v podstatě každou sobotu. Naposledy jsem hrál v roce 1955. Potom začal hrát můj kluk Bohuš, a když nemohl hrát on, tak jsem hrál za něj na pohřbech.

Z vyprávění Bohumila Mika na téma dětství

Jarmila Mazáčová, Miloslav Chytil

Jak jsme doma obyčejně pekli chleba - vzpomínání B. Mika nejen na pečení chleba v době jeho dětství

Doma na č.p. 46 v Luboměři jsme měli dvě chlebové pece. Tu novější - na hrubém - stavěl v roce 1939 strýc Rudolf Mik.



Rodný dům B. Mika v Luboměři na čísle 46. (Foto: 1969, rodinný archiv)

Chleba se pekli co čtrnáct dní. Dělávali jsme najednou 6 bochníků, akorát to vešlo do pekárny a tak akorát to stačilo. Jen ve žniva, když se

hodně chleba snědlo na poli na svačiny, tak chleba ke konci chyběl. To se pak vzalo do sáčku 2 kila mouky a šlo se k pekařovi vyměnit to za chleba. Mouku jsme sami nemleli. Jezdil k nám se silným šimlem mlynář Hrubý z Horního mlýna v Klokočůvku (to je hned ten první dům vlevo v zatáčce, když se jede od Skály, ještě je tam vidět náhon). Odvezl obilí a za čtrnáct dní přivezl namletou mouku. Obilí si sám snesl u nás až z pudy a pak tam zase vynesl mouku.

Večer před pečením se dělal nátěstek (kvásek-zbytek ze staršího těsta-smíchaný s moukou v díži). Kvásek jsme chodili vyměňovat se sousedy. Ráno se přidala mouka, kterou jsme ohřívali na peci, aby nebyla studená a těsto dobře kynulo. Muselo se hodně míchat. Šlo to těžko. Jeden držel díž a druhý obcházel s kopistem. Míchali jsme, než jsme šli do školy, pak to 2-3 hodiny kynulo a kolem poledne se dopeklo. O vytopení pece se starala babička. Brzy ráno v ní zatopila a až to dohořelo, tak se shořelé dřevo rozbilo pohrabáčem, ještě se tam uhlíky chvíli nechaly a pak se to pometlem vymetlo na bok dopředu, kde se na to obyčejně přikládaly tenké špilky, aby v peci bylo vidět. Chleby se do pece sázely dřevěnou lopatou a vytahovaly plechovou. Někdy se zjistilo, že pec není všude stejně vyhřátá, tak se bochníky přehazovaly. Zavřely se dvířka a peklo se. U sousedů, kde je dnes David Šmatelka, neměli sporák, ale jen tu chlebovou pec. Na jejím kraji na otevřeném ohni i vařili. Krejčí Jakub, který tam bydlel, si mi stěžoval, že bude muset do pece vlézt a trochu to tam spravít, že už nemůže ty hrnce v těch dírách ani najít.

My jsme doma měli kachlové kamna. Když se rodiče vzali, tak na hrubém sporák nebyl, byla tam jen kachlová pec. Strýc Rudolf k ní postavil sporák a vydrželo to do toho roku 1939, kdy se to stavělo znovu.

Mívali jsme čtyři prasata za rok. Dvě se koupily na jaře a dvě na podzim. Jedno z těch jarních se nechalo pro nás a ostatní tři se prodaly. Z nich byl veškerý výtěžek z celého hospodářství. Obilí se neprodávalo, brambory taky ne, ty se až za války odváděly. Jen to mléko, máslo, prasata a táta měl 40 Kč renty jako válečný invalida měsíčně. A pak ještě to, co si vydělal v lese.

Po prázdninách se sbíraly brambory. My, kluci, jsme chodili pomáhat vybírat zemáky i jinam. Ke Šmatelkům, na č.p. 41. Jakousi korunu jsme za to asi dostali.

Můj děda, co bydlel u nás na výmince, byl vyučený mlynářčik, rozuměl hodně dřevu a chodíval k Vavřinovi Šmatelkovi do dílny si popovídat. Jako svatební dar dostal od toho mlynáře z Louček, kde se

učil, hoblici a nějaké náradí - hoblíky a tak. Hodně jsem tam s dědou chodíval, zametal jsem dílnu a poslouchal. Taky jsme chodívali ke Šmatelkům kupovat med. Mně se ty včely hodně zamlouvaly. Šmatelci je měli v zahradě pod domem, kde teď bydlí mladý Honza Šmatelka. První včely, co si vzpomínám, byly tři nebo čtyři úly na stojanech uprostřed zahrady. V roce 1933 se do Luboměře nastěhoval Gren, který přitáhl nový typ úlu - Němečkovy zasouváky. Byli jsme jako děcka u něho doma na exkurzi. Ty úly mu vyráběl Tomáš Matúšů z Luboměře a Šmatelka se toho chytil a udělal si osmerák- 4 x 2 úly nad sebou. Pak si toho udělal víc a stěhoval to na Suchú do Kozla. Mezitím si pak postavil včelín. Byli jsme sousedi na poli a s dědou se hodně znali. Vavřín Šmatelka měl už pásovou pilu na ruční točení. Vždycky čekal, až přijde nějaká návštěva, aby točila. Taky jsem tam jednou točil. V Luboměři byla zavedena elektřina až v roce 1937.

Doma byla pořád práce. Když jsme přišli ze školy, tak se šlo na pole. Každý den bylo něco - orání, vláčení, nakládat a rozhazovat hnůj... Zaměstnaní jsme byli pořád. Nejhorší pro nás kluky bylo, když se svázelo seno. Když bylo pěkně suché, naložilo se na vůz, se kterým se přijelo ke schopu (střešní vikýř s dveřmi). Chlapi seno na vidlích házeli dovnitř a my kluci jsme to museli cpát pod střechu, aby tam toho hodně vlezlo. Pchalo to, tráva byla tvrdá, jakási ščetka. Střecha zase byla krytá břídicí, od každé tašky trčel dovnitř hřebík, o který jsme se často škrábli. Byla to hrozná práce, v tom horku a prachu. Od dědy jsem jednou dostal krásný nůž s takovými sklíčkama. Venku se chodilo jen v trenýrkách a tričku. Měl jsem zakázané si ten nůž brát s sebou ven, ale já jsem neposlechl a někde ho ztratil. Noža nebylo. Nebyl k nalezení. Až asi za půl roku se nůž našel u krav v korytě. Pravděpodobně vypadl na hůře do sena, když jsme ho tam cpali.

Mlátili jsme na mlátičce s vytřípadlem. Mlátilo se, když byl čas a podle potřeby. Obilí se ve žniva dávalo do přístodůlků, a když nebylo na podzim co dělat, tak se mlátilo. Obilí se ukládalo i na patra a kde to šlo, aby se nepomíchalo - oves, ječmeň, jarka... i děda měl svoje hromádky. Mlátička měla vytřípadla, sláma se tam nahrnovala ručně. Slámu jsme pak nosili přes dvůr na druhou půdu nad chlévem. Děda neměl vymláčenou slámu kam dávat, tak si dělal stoh za humny. Stohy bývaly po dědině hodně, protože nebylo místa. Ve stodole bylo obilí a než se vymlátilo, tak se načas dělaly stohy. Třeba Kočtář měl propachtované pole od Gronesa až u Gronesového šošní. Po žních přivezli domů obilí, vymlátili, a protože doma neměl místo ani na ten stoh, tak slámu vozil zase zpátky až k lesu, kde měl stoh. Pak zase vozil slámu domů podle potřeby. Tak s těma kravkami vozil tu trochu slámy pořád tam a zpátky. Naposledy se na mlácení brávala rež, protože ta se první sklízela a byla naspodu ve stodole uložená. Bokem se dávaly

snopy s pěkným dlouhým klásím a bůřili jsme do toho pak nějaký týden cepama, to byla sláma na povřísla. Pak se zrní přefukalo na fukaru, napytlovalo, vyneslo na sýpku. Sláma se uložila, pak se z ní dělala řezanka, která se dávala žrát krávám. K tomu se přidávala ještě strouhaná řepa, té se říkalo masnota. Když se řezanky dělalo víc, tak se zapráhly krávy do geplu (žentouru), který stál za humnama. My, kluci, jsme museli krávy honit, aby šly pěkně pravidelně. Gepl poháněl i mlátičku. Někdy, když se přivezla o žních fúra z pole, tak aby se to nemuselo ukládat, rovnou to chtěl tata vymlátit. Přepřáhlo se do geplu, ale krávy už byly unavené, někdy jsme vymlátili pět snopů a už klečaly. Tata křičel: „Požeňte, požeňte! Už to nemláti!“ Buben mlátičky nemlátil, když neměl dostatečnou rychlost. Pak se zavedla električka, tak už to bylo lepší. I dřevo se předtím řezalo všechno ručně. Pokácené dřevo na palivo se uložené sušilo všechno v lese. Surové se to domů nevozilo. Když se pak vezl třeba hnůj na pole na Zadky u lesa, tak na cestě zpátky se naložilo dřevo. V lese to bylo naštěpané na drobno v hrani, na hřbetě se to vytáhlo k vozu, dovezlo domů, pěkně uložilo za humnama, protože v kolni nebylo místo. A řezalo se to až v zimě podle potřeby - pěkně ručně, každý chvilku tahá pilku. Řezali jsme s bratrem nebo i s kamarády ze školy, když pro nás přišli, abysme šli ven. Trochu nám pomohli, abychom mohli jít dřív. Dva řezali, jeden sekal, další nosil a šlo to rychleji. Když jsme chtěli jít ven, muselo být nachystané dřevo a masnota pro dobytek. Naše práce bylo i obírání klíčků ze starších brambor. Přinesli nám dva košíky brambor na hromadu a obírejte. Brambory i s řepou byly ve sklepě, který byl teplý, a tak když se braly poslední, to už byly veliké kly.

S klukama jsme nejvíc lítali po půdách a stodolách. To jsme měli nejradši - u Lévu, u Horáků, u nás... Měli jsme prolezené všechny domky v Luboměři. Jednou jsme si hráli na hůře chlěva u Králů - Vašků, tam kde za stara bývala poštovna. Najednou randál a kamarád Jaroš se propadl i se slámou dolů do chlěva. Rovnou kozlovi na hlavu. To bylo kraválu.

Počasí v oblasti Oderských vrchů v roce 2014

Ing. Josef Vlček, Heltínov 2

Leden přinesl jen mírnou zimu nejen u nás, ale vlastně v celé Evropě. Zato na druhém konci světa, v USA a Kanadě, panovala krutá zima. První dekáda ledna byla velmi teplá, po sněhu ani památky a rovněž ranní teploty neklesaly pod nulu. Teprve od 11. ledna se ranní minima dostávala častěji pod nulu. Pokud se ovšem vyskytly srážky (ostatně nebylo jich mnoho), tak pouze ve formě deště. Až poslední dekáda měsíce přinesla k nám pravou zimu. Ve dnech 25. a 26. ledna jsme zaznamenali velké mrazy (rtuť teploměru poklesla v ranních hodinách až na $-17\text{ }^{\circ}\text{C}$), avšak sněhu napadlo poměrně málo, okolo 3 cm. Netušili jsme tehdy, že tím letošní zima vlastně vyčerpala svou moc a sílu.

Již poslední lednový den a pak i celý měsíc únor se vyznačovaly nezvykle teplým počasím, ačkoliv ranní teploty občas klesaly i slabě pod nulu. Zajímavá je především skutečnost, že v průběhu celého února sněžilo pouze 2x (!). 12. února napadlo kolem 7 cm sněhu, jenž ale během několika dní zase roztál, neboť odpolední teploty často atakovaly poměrně vysoké hodnoty (17. a 18. 2. až $+7\text{ }^{\circ}\text{C}$). Podobně jako leden i zmíněný měsíc únor byl dost chudý na srážky. Spadlo pouze 30,5 mm, což představuje jen 61 % dlouhodobého průměru. Není tedy divu, že stávající průběh zimního počasí přispěl výrazně k časnějšímu nástupu jara. Již okolo 20. února rozkvetly „kočičky“ a dokonce už 9. února jsme mohli spatřit první sněženky.

Následující březen pozdní zimu nepřinesl. Naopak převládalo typické jarní počasí, ačkoliv se ještě vyskytly občasné ranní mrazíky. Tak se stalo, že rozvoj vegetace byl uspíšen skoro o jeden měsíc. Pro ilustraci: již 20. března rozkvetaly plané trnky, jejichž první květy se zpravidla objevují až v polovině dubna. Za zmínku stojí také informace, že během března vůbec nenapadl sníh (pouze jednou padal déšť se sněhem, ale ten rychle roztál). Jako celek byl tento měsíc velmi suchý,

pouze 16. března přšelo po celý den se silným větrem, jenž na některých místech v ČR dosahoval i síly vichřice a kácel stromy a odnášel střechy domů. Podle meteorologů patřila zima 2013/2014 mezi nejteplejší za posledních 80 let. Ještě teplejší bylo údajně zimní období, které si většinou ještě pamatujeme, a sice 2006/2007 s odchylkou od normálu $+3\text{ }^{\circ}\text{C}$. Letošní odchylka se pohybuje okolo $+1,5\text{ }^{\circ}\text{C}$.

Duben můžeme hodnotit jako srážkově normální měsíc, i přesto však se nezměnil velký srážkový deficit po předchozí mírné a suché zimě. Po teplém začátku přišla 8. dubna odpoledne slabá bouřka (první jarní), po níž se dost výrazně ochladilo. Vyskytlo se následně i několik ranních mrazů. Teprve po 20. dubnu nastal po dalším bouřce zvrat a duben ukázal přívětivější tvář. V tomto roce připadly velikonoční svátky až na 20. a 21. 4. (tj. neděle a pondělí velikonoční). Je zajímavé, že v období mezi 20. až 25. dubnem se objevilo několik časných bouřek, které jako by ohlašovaly chladnější a vlhké léto. Skutečně nastalo v srpnu a v září. Velmi záhy byly zahrady plné žlutých petrekličů – už 1. dubna (!).

Srážkově nadprůměrný květen pomohl alespoň zčásti zmírnit jarní sucho a podpořil tak rozvoj plodin zasetých a zasazených na jaře. Vždyť zemědělci vyjeli letos poprvé do polí až nezvykle brzy – 28. února (!). Přesně po dvou měsících (16. května) se k nám vrátil bouřlivý vítr od severozápadu, a to s ještě větší intenzitou, než tomu bylo v březnu. Vichřice tentokrát lámala větve, vyvracela stromy a způsobila zmatky v autobusové i železniční dopravě. Zejména v lesním hospodářství vznikly majitelům značné škody, protože nezvykle silný vítr pokácel mnoho stromů (týká se to hlavně smrkových porostů oslabených kůrovcem). Ledoví muži se dostavili letos zhruba o týden dříve, a to již 4. května. Zatímco u nás jsme v 7 h ráno naměřili $+2\text{ }^{\circ}\text{C}$, hlásila například stanice Šindelová v severních Čechách ráno $-8\text{ }^{\circ}\text{C}$ (!).

Je třeba poznamenat, že takový mráz letos nebyl ani v únoru. První seno se letos začalo sušit už okolo 8. května, tedy zhruba o tři týdny dříve než obvykle. Zmínil jsem se již o tom, že květen byl nadprůměrně deštivý. 27. 5. byla oblast v okolí Frenštátu, Mořkova a Nového Jičína postižena bleskovou povodní. Voda zaplavila na některých místech komunikace a někde i sklepy. Rozsah pohromy ale naštěstí nebyl tak značný jako v nedávné minulosti.

Červen byl poněkud chladnější, přitom srážkové podprůměrný. Převládaly severní větry, takže se skoro u nás nevyskytly bouřky. Teprve 29. 6. dorazila bouře s vydatným lijákem, která alespoň částečně zavlažila vyschlá pole i louky. Pouhé 4 dny v měsíci měly skutečně letní teploty (od 8. do 11. 6.), přičemž nejvyšší hodnoty bylo dosaženo 10. června (29 °C). Kdo si ještě vzpomíná na loňský červen, ten si určitě připomene, že právě tehdy se na Přerovsku a v oblasti jižní Moravy vyskytly bleskové povodně. Také u nás byl červen nadprůměrně deštivým měsícem. Pak ovšem následoval velmi suchý červenec, podle meteorologů nejsušší za posledních 30 let.

Do července 2014 jsme vstoupili mokrou nohou, protože hned první den v měsíci pršelo. Celkově byl tento měsíc jen mírně podprůměrný, pokud se týká srážek. Totéž platí i v případě teplot, neboť žádná velká vedra se nevyskytla, ačkoliv několik pěkných letních dnů jsme přece jen prožili. Nevyskytla se ale žádná delší řada velmi teplých dnů. Co se týká srážek, jeví se červenec s jejich celkovým úhrnem 87,5 mm jako srážkově normální. Bouřky a deště se objevovaly rovnoměrně v průběhu celého měsíce někdy s větší, jindy s menší intenzitou. Pouze období od 14. do 20. 7. můžeme charakterizovat jako výjimečně vhodné pro sušení sena, neboť vůbec nepršelo. 23. července se během dne objevilo v našem kraji hned několik bouřek, z nichž nejhorší byla asi ta okolo poledne, která se vyznačovala značnou silou. Až do večera byla pak přerušena dodávka elektrické energie.

Srpen byl hodně mokrý, poměrně studený a zejména jeho druhá polovina byla ve znamení intenzivních dešťů. Říkalo se, že kdo letos stihl sklídit obilí do sv. Vavřínce (10. 8.), měl v podstatě vyhráno,

protože později se úroda z polí už jen „kradla“. Porosty obilí nestačily ani pořádně vyschnout, a když do nich měly vjet kombajny, začalo už znovu pršet. Během měsíce spadlo 121 mm srážek, což poměrně výrazně překročilo průměrnou hodnotu 83 mm (asi o 45 %). Pokud se obilí podařilo sklídit, tak ve výrazně horší kvalitě. Nadbytek vodních srážek se ovšem pozitivně odrazil v lesích a podpořil růst hub. Nejen u nás, ale fakticky v celé České republice začaly opravdové houbařské žně, jaké jsme již několik let nezaznamenali. Ačkoli ve druhé polovině měsíce se odpolední teploty většinou nedostaly nad 20 °C, nezastavilo chladnější léto nástup obávaného škůdce smrkových lesů a kůrovcová kalamita měla své další pokračování. V tomto ohledu byl nejchladnějším dnem měsíce 24. srpen s ranní teplotou pouhých 8 °C. Naopak nejtepleji bylo ve dnech 2. a 3. srpna, kdy odpoledne ukázal teploměr na 27 °C. Je zajímavé, že během července a srpna jsme nezaznamenali ani jediný tropický den s teplotou nad 30 °C! Velmi špatnou sezonu prožili i majitelé a provozovatelé koupališť.

První zářijový den přinesl opět vydatný déšť, pak mlhy a mrholení, jež vystřídal ve dnech 4. až 10. 9. slunečné počasí, které umožnilo zemědělcům dokončit žňové práce. Další porci špatného počasí si září vybralo v týdnu od 11. do 17. 9. Tyto srážkové příděly mimo jiné způsobily, že pokračovala bohatá houbařská sezona. Na druhé straně ovšem zamokřená pole neumožňovala zemědělcům zrychlit tempo podzimních prací, práce spíše vázly. 9. 9. se v Jakubčovicích strhla krátká průtrž mračen, při níž během necelých 20 minut napršelo 20 mm vody. 12. září dorazila na Zemi výrazná solární bouře, jež mohla způsobit - podle upozornění vědců - četné výpadky a poruchy při přenosu signálu z družic. Naštěstí nebyly následky této bouře v našich zeměpisných šířkách příliš znatelné. 24. 9. v ranních hodinách jsme mohli zaznamenat první pozdrav blížící se zimy: bílé louky i střechy domů. Jak už jsem se zmínil, stejně jako v srpnu, také v září překročil měsíční úhrn srážek dlouhodobý průměr, a to o více než 36 %.

Také začátek října přinesl vlhké a nevlídné časy. I přesto až do 21. října bylo poměrně teplo. Ve dnech 10. a 11. 10. a poté ještě i 13. 10. ukázala rtuť

teploměru v odpoledních hodinách až 17 °C! Poslední dekáda měsíce už byla o poznání chladnější a objevily se i ranní mrazíky. V noci z 21. na 22. 10. přišla od západu nečekaně bouřka s vydatným lijákem a silným větrem. Říjnové bouřky prý předpovídají nestálou zimu. Lze říci, že v průběhu října vrcholila houbařská sezona, která definitivně skončila na začátku listopadu. Kromě obvyklých druhů letních hub se v tomto čase objevily také již vysloveně podzimní druhy, například václavky nebo hlívy ústřičné. Sběratelé kuriozit by jistě byli potěšeni nálezem i velmi vzácných druhů hub, jako je např. květnatec Archerův, který prý se normálně vyskytuje v Austrálii. Jmenovaná houba byla nalezena v bezprostřední blízkosti obce Heltínova a podařilo se ji vyfotografovat. Jiný „senzační“ úlovek se podařil jinému houbaři, který v lese Bajchlovci našel hřib kaštanový, který obvykle roste na jižní Moravě. Patrně i k nám už dorazila vlna spojená s globálním oteplováním celé planety. Zatímco vloni opadalo listí z ovocných stromů poměrně záhy (už okolo 20. října byly stromy vesměs holé), letos vydrželo listí na stromech v některých případech i do 11. listopadu. Srážkově se říjen projevil jako mírně podnormální, nicméně po 2 předchozích měsících, jež byly hodně mokré, zůstaly pole i louky stále dost podmaččené.

Začátek listopadu, vlastně celá jeho první polovina, byl velmi teplý. Patrně nejteplejším dnem z této časové řady byl 6. listopad, kdy průměrná denní teplota činila takřka 12 °C. Výraznější ochlazení nastalo až po 20. 11., kdy se denní i noční teploty dostaly postupně do normálu. 24. 11. po ranním mrazíku se během dne obloha zatáhla a večer padal déšť se sněhem, takže následující ráno nás přivítalo sněhovým popráškem, který během dne ale rychle roztál. Svatá Kateřina, které je 25. listopad zasvěcen, přinesla kromě sněhu i led. Současně tak stanovila i předpověď počasí pro vánoční období, jež se skutečně vyplnila („Svatá Kateřina na ledě, Vánoce na blátě“). Kdo si vzpomíná na průběh loňského počasí, tak potvrdí, že do jisté míry bylo obdobné. 25. 11. 2013 také napadl první sníh a vánoční svátky měly pak nezvykle vysoké, skoro jarní teploty. Srážková činnost v listopadu 2014 byla soustředěna vlastně pouze do 2 dnů:

8. 11. spadlo 25 mm a 18. 11. dalších 10 mm. Ostatní vodní srážky během zbývajících listopadových dnů neměly velký význam. Jako celek zůstal tak listopad u nás slabě pod dlouhodobým průměrem, v některých krajích ČR jej vyhodnotili jako suchý měsíc. Poslední týden v listopadu měl již vysloveně zimní charakter, když teploty se pohybovaly od -5 °C k 0 °C. Chyběl ale sníh. Je zajímavé, že ještě v polovině měsíce se objevovaly mouchy a komáři. V oblasti jižní Moravy se podle televizních zpráv tento hmyz natolik přemnožil, že bylo nutné používat ochranné repelenty při práci ve venkovním prostředí! V listopadu ještě hodně ryli krtci na lukách i v zahradách – předpovídají oblevu na Vánoce. Letos se přemnožily i myši, jež se od října a během listopadu stěhovaly z polí do stodol i obytných stavení. Asi za to může svatý Vavřinec (10. 8.) „Na sv. Vavřince déšť – myši úroda“.

První prosinec se do historie zapíše jako den, který přinesl s sebou ledovou kalamitu, jež zasáhla prakticky celou Českou republiku. Ledový déšť vytvářel na promrzlých cestách, elektrických drátech, stromech a jiných předmětech vrstvu silnou někdy až 8 cm! Skoro celá republika byla pokryta ledem. Dopravní problémy tak vznikaly nejen na silnicích, ale překvapivě i v železniční dopravě, a to především na elektrifikovaných tratích, když namrzaly dráty elektrických trolejí. Stovky cestujících uvízly na cestách a lidé byli nuceni často přespat na nádražích nebo i ve vlacích (a kromě toho desítky vlakových spojů byly zrušeny.) Ve velkých městech byla ochromena zejména tramvajová doprava (podobné problémy jako na železnici s elektrickým provozem) a také trolejbusová doprava (Praha, Brno, Olomouc). Teprve v následujících dnech se podařilo situaci v dopravě uvést do normálního stavu. Od 4. 12. se již postupně oteplovalo, ačkoliv tohoto dne se u nás objevilo na cestách nebezpečné náledí. Asi pěticentimetrová vrstva sněhu postupně do 7. 12. roztála. Až do Vánoc (včetně 24. a 25. 12.) převažovalo počasí, které spíše připomínalo předjaří nežli zimu. Ve sledovaném období byl nejteplejším dnem 19. prosinec s průměrnou denní teplotou více než 7 °C nad nulou. K náhlému zvratu došlo na 2. svátek vánoční (sv. Štěpán),

kdy se otočil vítr a změnil směr ze západního na severozápadní. Napadl poprašek sněhu a hned následujícího dne se výrazně ochladilo. Nejvíce mrzlo 30. prosince, kdy rtuť teploměru při jasné noční obloze ukázala až k - 17 °C. Do rána se ale oteplilo, když opět začalo foukat z jihu. 29. 12. přikryla kraj bílá peřina prachového sněhu (okolo 8-10 cm). Závěr roku byl už mrazivý. 30. 12. večer byl u nás naměřen vůbec největší mráz této zimy -12, 5 °C.

Ani rok 2014 nebyl zemědělcům, sadařům a zahrádkářům příliš nakloněn. Jarní sucho a letní lijáky zřejmě zavinily, že včelaři prožili horší včelařský rok, což se pro spotřebitele odrazilo i na aktuálních cenách medu a jiných včelích produktů (1 kg medu zdražil ze 100 Kč na 120 Kč i více). Je zajímavé, že se letos objevil i tmavý lesní med, i když jen v malém množství. Po dvou hubených letech, kdy kvetoucí vlašské ořešáky poškodily pozdní mrazy, se vlašské ořechy vydařily, ačkoliv se vyskytlo množství drobných plodů s méně vyvinutými jádry. Na podzim se přemnožily myši, které už v říjnu se začaly stěhovat z polí do stodol a obydli. Lidová moudrost k tomu říká: „Na sv. Vavřince (10. 8.) déšť – myši úroda“. Teplý podzim způsobil, že se vegetační období protáhlo až do listopadu. Svou roli hrál zajisté i do-

statek srážek, a tak nebyla letos žádná nouze o travu nebo o seno. Obojího byl značný nadbytek. Ve smrkových lesích opět „řadil“ kůrovec i houba václavka, takže lesní porost pořádně prořídl. Sadaři letos u nás sklízeli jen málo švestek (v údolích byla situace o poznání lepší), málo třešní a žádné višně. Také hrušek nebylo mnoho. Pouze některé odrůdy jablek dávaly solidní úrodu, například jaderníčky. Je zvláštní, že i po uskladnění se jablka kazila mnohem častěji než v jiných letech (jablka byla letos hodně červivá a často ještě na stromech podléhala hnilobě, zřejmě v důsledku mokrého léta).

Zemědělcům se letos vydařily brambory, které na rozdíl od jiných let netrpěly suchem a dávaly vysoký výnos. Vysoké výnosy byly zaznamenány i u obilovin, především ozimých. Ovšem deštivé léto poznamenalo negativně kvalitu obilovin, takže převážně byly realizovány pro krmné účely.

Na závěr můžeme konstatovat, že rok 2014 nebyl právě příznivý pro včelaře, zahrádkáře a konečkonců ani pro zemědělce. Na druhé straně budme ovšem rádi, že nebyly u nás letos zaznamenány například bleskové povodně, které 27. května postihly část Beskyd včetně Nového Jičína.

Rodopisná kronika

N A R O Z E N Í

- 01. 12. 2014 Vít Švancer, matka Jana Čechová, otec René Švancer, Luboměř 38
- 26. 03. 2015 Miroslava Klimková, matka Eva Klimková, otec Miroslav Klimek, Luboměř 133
- 28. 03. 2015 Amálie Váňová, matka Anna Váňová, otec Radovan Váňa, Luboměř 127

S Ň A T E K

- 13. 09. 2014 Věra Čechová a Michal Anděl
- 18. 04. 2015 Michaela Maršálková, Spálov 171 a Jan Šmatelka, Spálov 84

Ú M R T Í

29. 11. 2014	Olga Šustková, Spálov 16
11. 12. 2014	Vlastimil Král, Spálov 231
13. 12. 2014	Jaroslav Dohnal, Spálov 303
24. 12. 2014	Vlasta Šímová, Spálov 133
24. 12. 2014	Jitka Šustková, Spálov 31
04. 02. 2015	Ludmila Miková, Spálov 28
18. 02. 2015	Stanislav Dančák, Luboměř 60
26. 03. 2015	Květoslava Biskupová, Luboměř 42
03. 04. 2015	Veronika Rössnerová, Luboměř 78
12. 04. 2015	Marie Knoppová, Spálov 178
05. 05. 2015	Miroslav Horáček, Spálov 50
14. 05. 2015	Ludmila Navrátilová, Spálov 100
16. 05. 2015	Josefa Hajchlová, Spálov 106
23. 05. 2015	Ludmila Biskupová, Luboměř 68

Záznamy

(Zpracovali: Mgr. Jaroslava Šustková, Mgr. Jarmila Mazáčová, Mgr. Jiří Vlček)

PROSINEC 2014

5. 12. Luboměř – Předvečer svátku sv. Mikuláše letos vyšel na pátek. V tento den navštívili i naši vesnici nadpřirozené bytosti – sv. Mikuláš se svojí družinou - andělem a čtyřmi čerty, kteří strašili zlobivé děti. Společně navštívili okolo patnácti domácností. Svatý Mikuláš naděloval dětem za přednesenou písničku, básničku a slib, že budou po celý rok hodné ☺ různé sladkosti, ovoce či malé dárky, některé dostaly i uhlí. Ty nejzlobivější si čerti málem odnesli sebou do pekla ☹. Družinu po vsi vozilo mikulášské spřežení s kočím (pan Miroslav Šustek).
6. 12. Spálov – v sobotu na sv. Mikuláše se již druhým rokem uskutečnila nadílka pro děti v kostele zasvěceném tomuto světcí v Dobešově. Téměř zaplněný autobus dovezl děti a jejich doprovod z Luboměře a ze Spálova. Mikuláš, andělé i čerti přijeli od Spálova a obdarovávali tentokrát i dospělé.
7. 12. Luboměř – Druhou neděli adventní uspořádala obec ve spolupráci s římskokatolickou farností v místním kostele sv. Vavřince již pátý adventní koncert. Tentokrát všem jeho návštěvníkům zpřijemnil předvánoční čas dětský Novojičinský sbor ZUŠ „Kulihrášek“, který vedl sbormistr Josef Zajíček a na klavír doprovázel Dušan Brus. Jako malé překvapení vystoupili v rámci koncertu čtyři mladí pánové, kteří si říkají „No timer“. Výtěžek z dobrovolného vstupného ve výši 2.334 Kč se rozhodli zastupitelé zaslat na účet veřejné sbírky na opravu kostela sv. Vavřince v Luboměři.
8. 12. Luboměř – V zasedací místnosti obecního úřadu proběhlo druhé zasedání zastupitelstva obce, na kterém zastupitelé schválili např. rozpočtové provizorium na rok 2015, rozpočtový výhled na léta 2016 –

2020, nový pronájem obchodu se smíšeným zbožím paní Ivetě Králové od 1.1.2015, finanční dar pro ZŠ a MŠ Spálov, pro Záchranou stanici v Bartošovicích či Charitu Odry. Zastupitelstvo se dále rozhodlo vydat nový řád veřejného pohřebiště, jehož je správcem a také svůj jednací řád.

8. 12. Spálov – v pondělí večer se v parku před zahradnictvím u úřadu městyse rozsvítil živý vánoční strom, také nápis VESELÉ VÁNOCE na budově ÚM a vánoční motivy v obci. Instalaci osvětlení provedla fa Pařenica z Jakubčovic.
10. 12. Spálov – třídní předebrávka spálovských žáků ZUŠ v 15.30 hod. pod vedením učitelů Lenky Herzmanské a Mgr. Aleny Jestřebské. Vystoupilo 7 žáků s flétnou a 4 žáci hrou na housle. Velmi pěkně připravené vystoupení žáků hudební školy doprovázela na klavír paní učitelka Jestřebská. Paní učitelka Herzmanská se z důvodu zraněného kotníku koncertu nezúčastnila. Účast 15 rodičů, prarodičů a hostů.
10. 12. Spálov – v sokolovně se konalo za účasti 7 zastupitelů a 14 občanů 2. jednání zastupitelstva. Po schválení programu navrhované komise ověřovatelů a zapisovatele bylo projednáno hospodaření městyse: zpráva finančního výboru, příjmy a výdaje za leden – říjen 2014. Kontrola z kraje konstatovala bezchybné hospodaření městyse, čerpání z rozpočtu Mikroregionu Odersko k 30. 9. 2014 a schválený rozpočet na rok 2015. Zastupitelstvo vzalo na vědomí znalecký posudek o ceně nemovitostí, stavebních, zemědělských, lesních a ostatních pozemků za 1 m² v k. ú. obce Spálov a informaci o realizovaných projektech, plán inventur a inventarizační komise za rok 2014. Dále vzalo na vědomí vyhlášení veřejné zakázky na opravu střechy zdravotního střediska č. p. 170, zajištění dotace na výstavbu chodníkového tělesa u fary, uzavření veřejnoprávní smlouvy mezi městem Odry a městysem Spálov spočívající v projednání přestupků, žádost o výměnu inventáře v ordinaci lékařů, termíny svatebních obřadů na rok 2015, záměr vypracování projektové dokumentace na rekonstrukci budovy č. p. 57 – mateřská škola a domu pro seniory.
10. 12. Spálov – v malém salonku v sokolovně v 17 hodin promítali českou pohádku Čertova nevěsta. Vstupné 30,- Kč, účast 8 dětí.
13. 12. Spálov – úřad městyse uspořádal v sobotu odpoledne (17.00) v sokolovně Adventní posezení s cimbálovkou Opavští hudci. V příjemném prostředí s občerstvením se koncertu zúčastnilo asi 70 spokojených hostů.
20. 12. Spálov – SRPŠ při ZŠ a MŠ Spálov uspořádalo v tělocvičně školy Vánoční fotbalový turnaj, kterého se zúčastnilo pět pětičlenných týmů. Prvenství získal tým s názvem Pobřeží kocoviny s těmito členy: Tadeáš Chuděj, Ondřej a Lukáš Klevarovi, Patrik a Karel Popovi. Nejlepším střelcem byl René Ambrož z třetího týmu.
22. 12. Spálov – dvou až tříčlenné skupinky místní organizace skautů roznášely do domů v předvánoční době před Štědrým dnem betlémské světlo dovezené ze Svaté země. Občané si pak z plamínku světla mohli zažehnout svíčky na vánočních stromcích. Z betlémského světla byla zažehnuta i svíce v lucerně umístěné na kamenném kříži u pěti lip, která zářila po celou dobu vánočních svátků.

- 23.12. Luboměř – Děti z klubu Pátek ve spolupráci s OÚ navštívili opět před Vánocemi nemocné a osamělé občany z Luboměře. Děti jim zazpívaly vánoční koledy a předaly vlastnoručně vyrobená vánoční přání a ovoce.
- 24.12. Luboměř a Heltinov – Na Štědrý den byla jak v luboměřském kostele sv. Vavřince, tak také v heltinovské kapli sloužena půlnoční mše svatá (mše celebroidal zdejší kněz P. Mgr. Zdenko Vavro). Na Heltinově se stává pravá půlnoční malou tradicí ☺. V kapli se rovněž v tento den sešli místní obyvatelé ke společnému zpívání koled u jesliček.
24. 12. Spálov – na Štědrý den v 15 hodin se již tradičně uskutečnilo otevírání betléma v kostele sv. Jakuba. Děti a mládež farnosti si připravily vánoční scénku V BETLÉMĚ NENÍ MÍSTO a tak navodily krásnou vánoční atmosféru pro asi 50 zúčastněných hostů.
25. 12. Spálov – místní sbor dobrovolných hasičů pořádal ve čtvrtek ve 20 hodin v sokolovně tradiční Štěpánskou zábavu s hudbou A-Band ze Studénky. Tradiční menu: guláš paní Květky, vařené víno, káva, limo. Vstupné 50,-Kč. I v tomto roce byla účast velká, více než 500 hostů.
25. 12. Spálov – v 15.30 hodin v parku u vánočního stromu pořádal městys Spálov Živý betlém s vystoupením Smíšeného pěveckého sboru od sv. Jakuba. Zazněly koledy a vánoční písně. Posluchači přišli v hojném počtu a ochutnali vánoční punč pro dospělé, v nabídce byl i punč pro děti. Svatou rodinu ztvárnili manželé Gavelčíkovi se synem Metodějem. Zvířata do Živého betléma přivedla K. Nečasová. Vybrané finance byly věnovány nadačnímu fondu Betlém nenarozených.
28. 12. Spálov – ve školní tělocvičně se uskutečnil 15. ročník volejbalového turnaje smíšených družstev „O spálovský pecen“. Zúčastnilo se jej 9 družstev. Konečné pořadí turnaje bylo následující: 1. Pouliční směr Slavič, 2. a 3. Mankovice, 4. Spálov, 5. Jäguevara Bělotín a Drahotuše, 6. Karlos Hodslavice, 7. Luboměř, 8. Spálov II, 9. Žabičky Dobešov. Všichni se dobře bavili a všichni byli odměněni cenami včetně tradičních „SPÁLOVSKÝCH PECNŮ“.
30. 12. Spálov – Luboměř – ping-pongáři z Luboměře uspořádali v pondělí odpoledne v tělocvičně ZŠ Spálov sedmý ročník ping – pongového vánočního turnaje, za účasti 19 hráčů, rozdělených do dvou skupin. Po vyhodnocení výsledků postoupili první čtyři z každé skupiny do finále „A“ a hráči z pátých až osmých míst do finále „B“. Na stupně vítězů se probojovali z finále „A“: 1. Vařílek Miroslav, 2. Holas Ladislav, 3. Lakomý Zdeněk. Hráči z finále „B“: 1. Mik Pavel, 2. Peprný Filip, 3. Kyselý Zdeněk.
- 31.12. Luboměř – Mládež z Luboměře oslavila Silvestr a příchod nového roku v podsálí Lidového domu a v klubovně hasičské zbrojnice. Nebe nad obcí rozzářily o půlnoci ohňostroje.
31. 12. Spálov – v úterý odpoledne na Silvestra uspořádal divadelní spolek „Dolňáci“ již V. ročník silvestrovského hokejového duelu Dolňáci versus Horňáci O putovní pohárek. Letos se silvestrovská zima vydařila, ale rybník ještě nestačil dostatečně zamrznout, proto se zápas uskutečnil s míčkem na dlažbě na „Panské“ zahradě. Vítězem utkání se stalo družstvo Dolňáků s rozdílem jedné branky.

31. 12. Spálov – na Silvestra se už od večerních hodin jednotlivě ozývaly petardy a o půlnoci se rozzářila obloha nad obcí desítkami světelných raket na uvítání nového roku 2015.

LEDEN 2015

3. 1. Spálov – uzavření pohostinství U Stromu ve Spálově a pohostinství U Slunka v Luboměři, jejich majitelka, paní Jitka Šustková, zemřela.
5. 1. Luboměř – Došlo k uzavření místního pohostinství U Zlatého slunce.
10. 1. Luboměř a Heltinov – Druhý víkend nového roku patřil Tříkrálové sbírce. Náš pan farář požehnal ráno na obecním úřadě koledníkům, kteří se poté vydali se svými vedoucími po vesnici (poprvé chodili Tři králové také po Heltinově). Lidé tak měli opět po roce možnost uskutečnit dobrý skutek a přispět tak finančním darem na charitní dílo v naší vlasti a na humanitární pomoc. Malí koledníci zpívali, hráli a za své koledování dostali i malou odměnu. Celkový výtěžek za naše obce činil krásných 18.563 Kč (Luboměř 15.908 Kč, Heltinov 2.655 Kč; celkem tedy o 2.505 Kč více než v loňském roce).
10. 1. Luboměř – Sbor dobrovolných hasičů Luboměř uspořádal v sále Lidového domu výroční valnou hromadu, na které byl mimo jiné zvolen na následující funkční období nový výbor SDH. Starostou sboru se stal opět pan Radomír Ambrož. Od 20 hodin následoval tradiční hasičský ples. K tanci a poslechu hrála hudební skupina PROFIL. Večerní program zpestřilo a všechny pobavilo velmi povedené taneční vystoupení luboměřské skupiny „STAR DANCE“. Nechyběla losovaná tombola.
10. 1. Luboměř – Myslivecké sdružení Královec uspořádalo první letošní hon. Hostina se uskutečnila v zasedací místnosti obecního úřadu.
10. 1. Spálov – sdružení české katolické Charity Odry uskutečnilo v sobotu dopoledne Tříkrálovou sbírku 2015. Domácnosti v obci navštívilo šest skupinek Tří králů. Ve Spálově se vybralo celkem 37 486,- Kč.
11. 1. Spálov – SRPŠ při ZŠ a MŠ ve Spálově pořádalo v sokolovně Školní ples s hudbou Domeza z Hranic. Na zahájení vystoupily taneční kroužky starších a mladších žáků školy pod vedením učitelek Mgr. M. Maršálkové a Mgr. Z. Trnečkové, v programu také vystoupili profesionální tanečníci Ing. V. Tumpacha z Hranic. Vstupenky v hodnotě 80,- Kč byly slosovatelné a pořadatelé připravili 68 hodnotných cen. Pro prvních pět cen se losovaly vstupenky a výherci získali fotoaparát, tablet, stromovou sekačku, vysavač a možnost zapůjčit si na víkend nový typ Škody Fabie. Škoda, že ples na vysoké úrovni neocenili rodiče ani učitelé. Parket patřil deseti párům hostů a pořadatelům. Ze školních zaměstnanců se Školního plesu zúčastnil pouze ředitel školy s manželkou.
14. 1. Spálov – v 17 hodin v malém salonku v sokolovně promítali animovaný film Lego příběh. Akci zajistil městys Spálov a přišlo na něj 9 dětí.
20. 1. a 22. 1. Spálov – v budově ZŠ se od 13 do 16 hodin konal zápis žáků do 1. třídy pro školní rok 2015/2016. Zapisovaly se děti narozené od 1. září 2008 do 31. srpna 2009. Do klasické první třídy nastoupí 9 nových žáčků, do první třídy montessori pravděpodobně 12 dětí

převážně z Oder a z Hranic. Děti z okolí se budou denně svážet autobusem. Počty žáčků se mohou k 1. září ještě změnit.

24. 1. Luboměř – Luboměřští myslivci prodávali na místním obecním úřadě u příležitosti jejich mysliveckého plesu zvěřinový guláš.
24. 1. Spálov – myslivecké sdružení Královec Spálov pořádalo v sobotu ve 20 hodin v sokolovně tradiční Myslivecký ples. K tanci a poslechu hráli Pospěchovi ze Starého Jičína. Bohatá tombola a myslivecká kuchyně – pečený divočák, srnčí guláš a svíčková. Jídlo bylo možné zakoupit od 18 hod. v sokolovně. Vstupné 60 Kč, účast okolo 200 hostů.
28. 1. Spálov – ve středu od 17 hodin pozval městys Spálov děti na španělský animovaný film „Justin – jak se stát rytířem“. Promítalo se opět v salonku sokolovny a přišlo 9 dětí.
31. 1. Heltinov – SDH v Heltinově uspořádal v místní hasičské zbrojnici výroční valnou hromadu. Za Výkonný výbor OSH v Novém Jičíně se jí zúčastnil pan Václav Augusta.
31. 1. Luboměř – Římskokatolická farnost Spálov pod záštitou Obecního úřadu v Luboměři uspořádala v sále Lidového domu 1. farní ples. K dobré náladě, tanci i poslechu zahrála skupina PHS (Poctivý Hudební spolek). Kulturní program plesu zpestřilo vystoupení dětí z Luboměře s názvem „Modlitba za vodu“ pod vedením Veroniky Podešvové. Jako speciální host byl pozván spálovský soubor Dixieland, jehož hudební vystoupení mělo velký úspěch. Pro návštěvníky plesu byla připravena rovněž bohatá tombola a občerstvení, které měli na starost stylově oblečení barmani. Celým večerem prováděl a hojný počet návštěvníků (cca 160) bavil slovem i vtipem pan Alois Mik ze Spálova.

ÚNOR 2015

4. 2. Spálov – v salonku sokolovny se promítal dobrodružný film Hobit: Neočekávaná cesta. Začátek v 17 hodin, vstupné 30,- Kč, účast 6 diváků.
7. 2. Luboměř – Klub Pátek pod záštitou místního obecního úřadu uspořádal v nazdobeném sále Lidového domu (tentokrát v duchu divokého západu) „Dětský maškarní ples“. Pořadatelé si pro děti a jejich rodiče připravili zábavný program – soutěže o ceny, tančení, tombolu, bohaté občerstvení (domácí koláče, párek v rohlíku, chlebičky, „svařák“, nealko, alko, pivo,...). Moderátorkou celého sobotního odpoledne se stala indiánka „Zubana“ a kovbojka se jménem „MekKanystr“. Také ostatní pořadatelé byli stylově převlečení za kovboje a indiány. Účast dětí a doprovázejících rodičů byla veliká. Organizátorům patří velký dík.
10. 2. Spálov – v budově úřadu městyse si otevřela kadeřnictví Adéla Skařupová z Kyžlífova. Otevřeno jednou v týdnu, každé úterý od 13 do 18 hodin. O tuto službu je mezi občany zatím velký zájem.
14. 2. Luboměř a Heltinov – Opět po roce vyrazil po naší obci početný masopustní rej masek (přes padesát) v čele s medvědem (Jaromír Gronos) a medvěďákem (Lumír Sendler), aby přinesli do všech domácností veselí. Tuto krásnou lidovou tradici i letos organizoval Pavel Květoň a David Šmatelka. Součástí průvodu byli také hudebníci,

kteří vesele hráli a zpívali. Na koňském povozu se vozily děti v maskách (vozkové Josef a Miroslav Šustkovi). Po několika letech zavítal medvěd také do Heltinova.

Luboměř – Tradiční smažení koblih měla na starost paní Zdeňka Ondřejová společně s luboměřskými ženami a členkami místního SDH. Na koblihy se zadělávalo v brzkých ranních hodinách, letos dokonce z 30 kg mouky a pomáhali přítom i pánové: Radek Ambrož, Ladislav Šustek, Pavel Lev a Lubomír Horák. Celkem se nasmažilo okolo 1200 koblih, po kterých se jen „zaprášilo“. Prodej probíhal na místním obecním úřadě již od osmi hodin. Oběma tradicím přálo i letos krásné slunečné počasí.

Luboměř – Od 20 hodin uspořádali místní včelaři v Lidovém domě "Včelařský ples s pochováváním basy" a zábavným programem. Ve 20:30 hod. proběhlo taneční vystoupení dětí pod vedením Michaely Maršálkové, od desáté hodiny večerní se uskutečnilo pochovávání basy s průvodem masek. Vtipnou smuteční řeč k pochovávání basy přednesl a všechny přítomné tak pobavil „farář“ Pavel Květoň. Nechyběla ani bohatá včelařská tombola, občerstvení a hudba v podání skupiny "BLEDULE".

14. 2. Spálov - sbor dobrovolných hasičů uspořádal v sobotu od 9 hodin tradiční vodění medvědů a pochovávání basy. První skupinu – medvěd (Pavel Kubica) a maškary doprovázela dechovka po Tomanovsku a dolním konci. Druhou skupinu – medvěd (Tomáš Horáček) a maškary doprovázel harmonikář p. Foltýnek z Hranic po horním konci a Kocandě. Večer v 18 hodin se před hasičskou zbrojnicí konal, za účasti občanů, tradiční obřad pochovávání basy a podávalo se masopustní občerstvení.
16. 2. Spálov – v letošním ročníku soutěže o nejoblíbenějšího učitele Česka Zlatý Ámos byla žáky nominována z pedagogického sboru základní školy paní učitelka Barbora Holasová. Uspěla v krajském kole spolu s žáky 9. třídy a stala se Zlatým Ámosem Moravskoslezského kraje. Úspěšně absolvovala semifinále a poté se žáky 9. třídy bojovala ve finále v Praze o titul Zlatý Ámos 2015.
18. 2. Luboměř – Slavení Popeleční středy v místním kostele sv. Vavřince. Při mši svaté se udílel tzv. popelec - znamení kříže popelem na čelo.
21. 2. Heltinov – Snad vůbec poprvé zahrála na Heltinově v hasičské zbrojnici místním a občanům k poslechu (i tanci) cimbálová muzika v čele s houslistkou Ludmilou Hruškovou.
21. 2. Spálov – Dětský maškarní karneval v sokolovně od 14 hodin pořádalo SRPŠ ve spolupráci se školou. Celé sobotní odpoledne bylo ve znamení zábavy, her, tance a šmoulování. Program s názvem Čáry Máry Fuk uváděli tři klauni a téměř tři hodiny jej věnovali pouze dětem. Vstupné bylo dobrovolné a bohatá tombola byla připravena jak pro děti, tak i pro dospělé. Děti a rodiče zaplnili sokolovnu i salonek a dobře se bavili až do večerních hodin.
24. 2. Spálov – v úterý v 18 hod. se v salonku sokolovny konalo 2. jednání zastupitelstva městyse za účasti 6 zastupitelů a 18 občanů. Program: hospodaření obce a školy v roce 2014, rozpočtový výhled na rok 2015, poskytnutí dotací a finančních darů jednotlivým organizacím na základě jejich žádostí, schválení směrnice o účetnictví a směrnice o posky-

tování cestovních náhrad, smlouvy mezi městysem a jinými subjekty. Záměry městyse v roce 2015: dokončení zateplení a rekonstrukce střechy na zdravotním středisku, rekonstrukce čistírny odpadních vod, oprava střechy MŠ, úprava hasičské zbrojnice a poslední etapa úprav „Panské“ zahrady.

25. 2. Spálov – v sokolovně v salonku se nepromítal film pro děti Karlík a továrna na čokoládu. Tento dobrodružný film nenavštívili žádní diváci.

BŘEZEN 2015

1. 3. Spálov – akce SPOZ – v neděli dopoledne přivítala paní starostka na úřadu městyse do svazku obce tři děti: Metoděje Josefa Gavelčíka, Spálov 326, Jaroslava Jurošku, Spálov 228 a Davida Trnečku, Spálov 197, rodiče obdrželi věcný dar. S kulturním programem vystoupily děti z mateřské a základní školy.
1. 3. Jakubčovice n.O. – v neděli dopoledne se v restauraci U Zvoníčky konala výroční schůze včelařů ZO Odry. Na programu byla volba některých nových členů výboru, nemoci včelstev a jejich léčení, přijetí nových členů a jiné. K této organizaci patří také včelaři z obcí Spálov, Luboměř a Heltinov. V ZO Odry bylo organizováno 101 řádných členů, osamostatnili se včelaři z Tošovic.
6. 3. Spálov – v pátek v kostele sv. Jakuba při večerní mši svaté pronesl homilii otec Aleš Ligocký, trvalý jáhen a sekretář o. biskupa. Po mši svaté uspořádal krátké setkání na téma trvalé jáhenství a služba v blízkosti otce biskupa.
7. 3. Luboměř – V sále Lidového domu se uskutečnilo divadelní představení souboru Tyl Drahotuše. Na tento sobotní večer si pro návštěvníky, kteří zaplnili sál kulturního domu, připravili bláznivou komedii s názvem „Nepokojné hody svaté Kateřiny“, jejímž autorem je známý český dramatik a autor řady úspěšných televizních seriálů, Jaroslav Dietl. Děj veselohry zavedl diváky do prostředí české vesnice koncem padesátých let minulého století, kde hlavní postava, předseda JZD musel vyřešit komickou zápletku. O krátké přestávce měli možnost návštěvníci využít malé občerstvení, které přichystali v baru zastupitelé.
12. 3. Luboměř – Zasedalo zastupitelstvo obce Luboměř. Na svém jednání schválilo např. rozpočet obce na rok 2015, finanční příspěvek pro: Spálovské skauty, Klub ZVONEČEK v Odrách, SDH Luboměř, SDH Heltinov a pro Domov Odry. Dále si zastupitelé schválili svůj společný program na volební období 2014-2018, kulturní plán činnosti obce na stávající rok nebo pořízení nového hasičského vozidla pro JSDH Luboměř.
14. 3. Spálov – v sobotu od 15 hod se uskutečnil v sokolovně sedmý sraz příznivců RYBOLOV NORSKO. Ozvučení sálu DJ Petr, vstupné 100 Kč. Organizátorem již tradiční akce byl pan Petr Haubelt. Účastníci srazu, zejména začátečníci, získali řadu informací pro návštěvu a rybolov v Norsku. Zástupci fy Rybolov Norsko přednášeli o lovu halibutů, velkých tresek a lovu lososů. Přiblížili na fotografiích Britskou Kolumbii, Maledivy, Seychely a rybolov v Thajsku. Občerstvení: prase na grilu a jiné pochutiny, alko i nealko zajistilo Truhlářství R. Baller. Bohatá

- tombola – první cena: zájezd do Norska s cestovní kanceláří Fishing Travel Agency. Akci navštívilo 200 příznivců rybolovu.
20. 3. Spálov – za slunečného jarního dne jsme pozorovali částečné zatmění Slunce Měsícem. Sluneční disk se začal zakrývat po půl desáté, maximální fáze zakrytí (73%) byla viditelná v 10 hodin a 46 minut SEČ, zajímavý úkaz skončil před dvanáctou hodinou. Na srovnatelně velké zatmění si budeme muset počkat do r. 2026.
 21. 3. Spálov – od 10 hodin dopoledne se v sokolovně uskutečnila prodejní výstava rukodělných výrobků. Zruční občané nabízeli své výrobky – umělecké předměty ze dřeva, háčkované dečky, předměty z korálků, patchwork a jiné. Akci připravila paní Eva Rebičová a navštívilo ji asi 50 zájemců.
 22. 3. Luboměř a Heltinov – Tradiční vynášení smrti ze vsi na „Smrtnou neděli“. Společný sraz dětí s „Mařenama“ byl ve 14:30 hod. u kostela. Průvod zpěvem a za doprovodu kytary (Pavel Květoň) a houslí (David Šmatelka) vítal jaro a loučil se s vládou paní Zimy. Na dolním konci vesnice bylo pak spaleno více jak 20 smrtek. Všechny děti dostaly malou sladkost. Tato pěkná tradice zaznamenala velkou účast místních dětí i občanů, přestože bylo velmi chladné počasí. Vynášení smrti proběhlo také na Heltinově (5 smrtek).
 22. 3. Spálov – v neděli odpoledne uspořádaly ZŠ a MŠ Spálov tradiční vynášení zimy ze vsi a vítání jara. V 15 h se vydal průvod dospělých a dětí se smrtkami od školy směrem na dolní konec obce. „Neseme Mařenu, pěkně vyšňořenů...“ zpívaly nejen děti za hudebního doprovodu kytary a houslí. Akce se zúčastnilo asi 70 lidí, z toho 34 dětí se smrtkami. Oheň připravili a hlídali členové SDH Spálov.
 27. 3. Spálov – městys Spálov pořádal od 18 hod. v sokolovně vlastivědnou přednášku na téma: „Historie vojenského prostoru Libavá.“ Vyprávěl autor Kroniky Libavska p. Jindřich Machala. Součástí přednášky byly historické i současné ukázky z Vojenského újezdu Libavá. Zajímavé přednášky se zúčastnilo více než 70 hostů.
 27. 3. Spálov – v pátek vyjel ze spálovské základní školy autobus obsazený žáky, učiteli a společně s p. starostkou jeli podpořit do Prahy paní učitelku B. Holasovou, která postoupila s pěti pedagogy z celé ČR do finale Zlatého Ámose. I když se žáci i p. učitelka snažili a předvedli zajímavá vystoupení, absolutním vítězem této prestižní soutěže se stala paní učitelka z jiné školy. Přesto pro své žáky zůstala p. uč. Holasová tím nejoblíbenějším pedagogem.
 29. 3. Mankovice – v neděli v odpoledních hodinách se na parkovišti u Mankovic před budovami ŘSD zastavila část 2. mechanizovaného pluku (dragounského) americké armády, aby načerpala pohonné hmoty a pozdravila desítky občanů z okolí, kteří je přišli srdečně přivítat. Pak pokračovali, za doprovodu asi stovky vozidel Harley, dále směrem na Vyškov, kde byla pro příslušníky americké armády připravena večeře a nocleh. V tento den se přes území Česka přesouvalo 120 vojenských vozidel a 520 vojáků americké armády, aby se připomněli u příležitosti 70. výročí osvobození Československa. Dragounská jízda přijela z Pobaltských republik, pokračovala přes Polsko a naše území do Německa.

3. a 4. 4. Spálov – již potřetí se na Velký pátek a na Bílou sobotu o Velikonocích vždy ráno v 8 hodin a v poledne nesl Spálovem rachot vydávaný řehtačkami, klepačkami a dalšími dřevěnými hlomozily. V kostele se nezvoní, protože zvony přece odlétly do Říma, a tak děti ohlašovaly čas tradičně po svém. Celkem se této akce letos zúčastnilo dvacet kluků a holek, většina však přišla vícekrát, takže se mohli rozdělit na dvě skupiny, jedna si vzala na starost konec dolní, druhá horní. Služba to byla těžká, ruce po půlhodině klepání už opravdu bolely a počasí také nebylo vždy příznivé, přesto se pokaždé dostavili sestry Krejčířkovy, Katka Zimová a Dominik Šíma. Poděkování patří všem, kteří nelenili a pomohli poponést tradici zase o jeden rok dopředu.



Foto: Martin Bláha

4. 4. Luboměř a Heltinov – v sobotu před Velikonocemi se uskutečnil ve spolupráci s Technickými službami města Vítkova tradiční jarní svoz velkoobjemového a nebezpečného odpadu. Lidé měli o svoz velký zájem, celkem se naplnily dvě auta a vlečka na velkoobjemový odpad a dvě na elektroodpad.
5. 4. Spálov – TJ Spálov oddíl kopané pořádal v neděli od 20.30 hod. Velikonoční zábavu v sokolovně. Hudba ROCCA, vstupné 60,- Kč, občerstvení zajištěno. Zábavu navštívilo asi 350 účastníků.
6. 4. Spálov – rovněž letos v Pondělí velikonoční krajinu pokryla vrstva sněhu a kdo se vydal na odpolední vycházku, tak musel počítat s nečekanou vánicí a ostrým severním větrem.
10. 4. Spálov – úřad městyse uskutečnil v pátek od 17 hodin v klubovně sokolovny již druhou akci k podpoře dětského čtení s názvem „Noc s Andersenem“. Děti řešily úkoly formou her a zaposlouchaly se do předčítání z oblíbených knih. Byla pro ně zajištěna lehká večeře a snídaně. Po snídani odcházelo domů 17 spokojených čtenářů.
11. 4. Luboměř – Dětský Klub Pátek zorganizoval autobusový zájezd do Vojenského prostoru Libavá k prameni řeky Odry. Této akce, která

se velmi líbila, se zúčastnilo za krásného počasí celkem 25 dětí a 11 rodičů.

20. – 24. 4. Spálov – v těchto dnech pořádalo sociální družstvo Diakonie Broumov v prostorách sokolovny sbírku použitého ošacení, lůžkovin, domácích potřeb, obuvi, knih, hraček a menších elektrospotřebičů. Díky aktivitě spálovských občanů se sesbírало téměř 150 naplněných pytlů a krabic pro lidi na okraji společnosti.
21. 4. – 24. 4. Spálov – zápis dětí do MŠ pro školní rok 2015/2016. Podmínkou zápisu byly doklady rodičů a rodný list dítěte. Celkem bylo zapsáno 12 dětí.
23. 4. Spálov – členové archivu společně s p. starostkou navštívili Muzeum městyse Suchdolu nad Odrou. Muzeum vzniklo v roce 1997 a zasloužil se o ně především Klub přátel Suchdolu n. O. (KPS). V současné době se zde nacházejí tři stálé expozice – historie městyse, westernová expozice a vojenská expozice s velmi poutavou a ojedinělou leteckou částí. Prohlídka: Út – So 10-12 a 13-15 hod., Ne 13-15 hod. Doporučujeme navštívit.
24. 4. Luboměř – Žáci 6. třídy ze Základní školy ve Spálově navštívili v rámci programu Dne Země starostu obce na obecním úřadě v Luboměři. Starosta jim při společném povídání představil chod úřadu a provedl je také celou budovou.
26. 4. Spálov – římskokatolická farnost s úřadem městyse pořádaly v 15 hodin v kostele sv. Jakuba benefiční koncert houslí a violoncella. Výtěžek z koncertu bude použit na opravu spálovského kostela.
28. 4. Odry – v úterý v 18 hodin se v předsálí Dělnického domu uskutečnil koncert učitelů ZUŠ Odry. Program uváděla p. učitelka Alena Jestřebská a společně s ní vystoupilo dalších 12 učitelů s hrou na flétnu, hoboje, housle, klavír, kytaru a akordeon, zpěv Jitka Jakubíková. Tito učitelé vyučují také žáky v hudební škole ve Spálově. Závěr koncertu patřil slavnostní gratulací p. Aloisi Kubicovi ze Spálova k jeho 70. narozeninám.
29. 4. Spálov – kino v sokolovně promítalo úspěšnou českou pohádku Zdeňka Svěráka a Jaroslava Uhlíře „Tři bratři“, kterou navštívilo 36 dětí.
30. 4. – 3. 5. Klokočov – od čtvrtku do neděle se konala v soukromém areálu autokempu u Hadinky již tradiční Technoparty. Dunění reprohudby se ozývalo až ke Spálovu do pozdních nočních hodin. Záleželo na síle a směru větru, zda občané v okolních obcích spali nebo ne.

KVĚTEN 2015

1. 5. Spálov – již tradičně vztyčili místní hasiči u požární zbrojnice ozdobenou májku vysokou cca 24 metrů, která přečnává z 1/3 nad hřebenem budovy. Doufáme, že se ve zdraví dočká slavnostního kácení.
2. 5. Členové SDH Luboměř a SDH Heltinov se zúčastnili tradiční hasičské okrskové soutěže pořádané tentokrát ve Vésce. Proběhly dvě tradiční disciplíny závodů, a to 100 m překážek a požární útok.
2. 5. Spálov – římskokatolická farnost Spálov zve všechny farníky na oslavu Mariánských sobot, které se budou konat každou první sobotu v měsíci od května do října na poutním místě Maria ve Skále s tímto programem:

17.00 modlitba růžence, 17.40 modlitba litaní k Panně Marii, 18.00 mše svatá. Zahájení 2. května tzv. malou poutí matek a žehnáním pramene k zahájení sezony. Na první setkání přišlo asi 60 farníků ze Spálova a z okolních obcí.

3. 5. Luboměř – První květnová neděle patřila v Luboměři slavnosti sv. Floriána. Členové sborů dobrovolných hasičů z Luboměře, Spálova a Heltínova se sešli u obecního úřadu, odkud před desátou hodinou vyšli společně s ministrantem (nesl kříž), knězem a představiteli obce průvodem do místního kostela sv. Vavřince na mši svatou. Mše byla sloužena při příležitosti svátku sv. Floriána – patrona hasičů a 120 let od založení místního sboru. Na závěr bohoslužby posvětil a následně předal jako dar sošku sv. Floriána kněz P. Mgr. Zdenko Vavro starostovi SDH Luboměř. Po mši svaté následovalo uctění památky dvou významných luboměřských rodáků, a to u příležitosti 100. výročí úmrtí Vilibalda Ševčíka a 40. výročí úmrtí Rudolfa Míka. Na místním hřbitově u hrobu písmáka a kronikáře R. Míka seznámila přítomné s jeho životem a dílem místostarostka obce Veronika Podešvová. Následovala modlitba kněze a za doprovodu Spálovanky položení věnce a zapálení svíčky. Početný průvod občanů z místního hřbitova za hudebního doprovodu zamířil k budově obecního úřadu, na kterém je umístěna pamětní deska rodáka a učitele V. Ševčíka. Zde jeho životní osudy přiblížil starosta Jiří Vlček a členové SDH položili věnec. Na závěr slavnosti došlo u jednotlivých sborů k předání ocenění a vyznamenání. Po ukončení oficiálního programu slavnosti se členové sborů a hosté přesunuli do Lidového domu, kde pro ně místní sbor připravil pohoštění. K poslechu hrála Spálovanka. Slavnosti přálo pěkné počasí.
7. 5. Spálov – oslava 70. výročí osvobození obce byla zahájena mší svatou za mír v kostele sv. Jakuba a další program pokračoval v sokolovně výstavou k tomuto výročí a besedou s vojenským kaplanem. Tuto slavnostní akci navštívilo 70 občanů. Výstava byla přístupná až do 17. května.
10. 5. Spálov – v neděli v 18.30 hod. se v salonku sokolovny uskutečnil koncert s názvem Návraty ke kořenům, na kterém vystoupily dvě kytaristky a zpěvačky: Eva Cendors a Césile Caron z Francie. Zpívaly písně z vlastní tvorby v české, anglické a francouzské verzi. Byla to jejich první česká premiéra a navštívilo ji 40 fanoušků lyrické hudby. Hudební setkání připravil M. Chytil.
16. 5. Spálov – římskokatolická farnost uspořádala poutní a poznávací zájezd do kostela Božího milosrdenství v Slavkovicích a do kostela sv. Jana Nepomuckého v Zelené Hoře, který je zapsán na seznamu kulturního dědictví UNESCO. Cena zájezdu pro děti a mládež 250,- Kč, dospělí 500,- Kč, dva dospělí a dvě děti za 1000,- Kč. Celodenního zájezdu se zúčastnilo 29 farníků.
16. 5. Spálov – na hřišti TJ byl uspořádán 7. ročník turnaje senior's cup za účasti družstev: Bernartice, Mankovice, Spálov, na poslední chvíli nám bohužel odřekl účast Vítkov. Konečné pořadí: 1. Mankovice, 2. Spálov, 3. Bernartice.
17. 5. Spálov – oslava 70. výročí od otevření měšťanské školy v budově bývalého zámku. Dopoledne slavnostní nedělní mše svatá v kostele sv. Vavřince v Luboměři, odpoledne v sokolovně vystoupení Dixielandu,

pak Akademie žáků ZŠ a MŠ, vystoupení žáků ZUŠ spálovské pobočky a na závěr zahrála hudební kapela Kokeš. Během dopoledne si mohli zájemci prohlédnout školu a v sokolovně byla připravena výstava k významnému výročí školy. Na zahájení a Akademii hosté zaplnili celou sokolovnu. Pak někteří rodiče odcházeli po vystoupení svých ratolestí, takže na vystoupení ZUŠ zůstalo v sokolovně jen asi 50 vzorných posluchačů. Také účast bývalých žáků a pedagogů byla slabá.

17. 5. Spálov – v průběhu dubna a května se na hřišti TJ hrála ještě fotbalová utkání mužů TJ oddílu Spálov s družstvy z Oder, Tiché, Libhoště a Jakubčovic. Konečné výsledky: TJ Spálov vs. Odry 3:1, TJ Spálov vs. Tichá 3:1, TJ Spálov vs. Libhošť 1:1, TJ Spálov vs. Jakubčovice 0:2. Žáci si vedli méně úspěšně, hráli fotbalová utkání s Hladkými Živicemi 4:7, Jeseníkem 5:7 a zvítězili nad Vražným 6:3.
21. 5. Spálov – třídní předešlého spálovských žáků ZUŠ se uskutečnil v 16.00 hod. v sále hudební školy. Vystoupilo 13 žáků p. učitelů A. Kubici, L. Herzmannské, V. Voldána a kytarový soubor p. uč. L. Besedy. Žáci se představili hrou na housle, flétny, kytary a trubku. Vystoupení žáků potleskem ocenilo 25 rodičů a hostů.
22. 5. – 25. 5. Spálov – sběr velkoobjemového a nebezpečného odpadu v městysu Spálov firmou EKOLTES Hranice. Nebezpečný odpad se vybíral jen v sobotu dopoledne mezi osmou a devátou hodinou v tomto složení: elektroodpad, pneumatiky, prázdné obaly od laků, barev a lepidel, chemikálie, staré léky a teploměry, barvy, laky, ředidla a starý olej. V obci se celkově sesbíralo 12 kontejnerů odpadu.
24. 5. Luboměř – V neděli v zasedací místnosti obecního úřadu se vítali noví, malí občané Luboměře. Starosta přivítal celkem 5 dětí, z toho dva kluky (Vít Švancer, Václav Šmatelka) a tři holčičky (Miroslava Klimková, Amálie Váňová, Zuzana Ambrožová). Program slavnosti (básničky, písničky) si připravily místní děti pod vedením Marie Süssenbekové.
24. 5. Spálov – na nedělní odpoledne připravili skauti kurz zdravotní pomoci HELP ME!, kde si účastníci mohli vyzkoušet své dovednosti při dvou simulovaných autonehodách. Kurz byl rozdělen do dvou částí a probíhal zdarma v sokolovně pod mottem: „Neřeš, že jsi moc mladý nebo starý, vždy můžeš vzít situaci do svých rukou a ne jen nečinně přihlížet“. Škoda jen, že zajímavou akci navštívilo tak málo lidí.
25. 5. Spálov – v pondělí odpoledne se konal pohřeb nejstarší spálovské občanky, paní Josefy Hajchlové, Spálov č.p. 106, která zemřela v Domově důchodců v Odrách ve věku 97 let. Pohřeb zajistil a uhradil městys Spálov. Josefa Hajchlová je pochována na místním hřbitově a na poslední cestě ji doprovodilo asi 70 spoluobčanů.
26. 5. Spálov – v úterý v 18.00 hod. se konalo v sokolovně 3. jednání zastupitelstva městyse. Přítomno bylo 7 zastupitelů a 7 občanů. Jednání vedla starostka městyse paní Ludmila Sucháčková. Projednávalo se hospodaření městyse za období leden až duben 2015 a zastupitelstvo schválilo závěrečný účet městyse za rok 2014 a vyjádřilo souhlas s celoročním hospodařením a to bez výhrad. Projednalo se poskytnutí příspěvku TJ Spálov ve výši 60 000,-Kč a projednaly se podmínky navrácení financí obci, občané se seznámili s plánem nákladů a výnosů ZŠ a MŠ Spálov a s uzávěrkou sestavenou k 31. 12. 2014. Byl schválen finanční příspěvek klubu Zvoneček Odry, Junáku, Domovu Odry a dě-

tem s těžším zdravotním postižením pro o.p.s. Děcko v NJ. Zastupitelé schválili účelovou dotaci 200 000,-Kč pro farnost Spálov na opravu kostela sv. Jakuba. Také schválili oplocení pozemku č. 424/7 ve vlastnictví M. Baláže, směnu pozemku mezi městysem Spálov a manželi Nečasovými a navrácení památné desky „Walther von der Vogelweide“ umístěné na zdi zámecké zahrady obci Radkov s podmínkou opravy zdi po demontáži.

30. 5. Spálov – v sobotu v 17 hodin odpoledne pořádal místní SDH tradiční kácení máje před hasičskou zbrojnicí. V zábavném programu vystoupily dívky z místních tanečních kroužků a radost z pohybu předvedl hasičský umělecký soubor „Trnky – brnky“. Bezpečné kácení máje provedli členové sboru v převlečení za doprovodu dechovky Spálovanky. Pro červený praporek z máje do stávku odvážně skočili hoch a dívka, získal jej Mirek Ondřej ze Spálova. Prodávaly se alko i nealko nápoje a uzeniny. Počasí se po odpoledním vydatném dešti nakonec vydařilo, diváci potleskem ocenili každé vystoupení hasičů a tanečnic.
30. 5. Heltinov – SDH v Heltinově uspořádal u příležitosti heltinovských hodů na výletišti „Na rybníku“ tradiční „Hodovou zábavu“. Hasiči přichystali pro návštěvníky bohaté občerstvení. K poslechu a tanci hrála až do pozdních nočních hodin hudební skupina z Hranic „POHODA“.
30. 5. Spálov – oddíl kopané TJ pozval veřejnost na turnaj „starších přípravek“ (roč. 2004 a mladší), který se uskutečnil na fotbalovém hřišti v sobotu od 9.00 hod. Účastníci: Prosperita Bartošovice, Sokol Sedlnice, Spálov „A“ a Spálov „B“. Hrál každý s každým 2x12 minut. Konečné pořadí: 1. Sedlnice, 2. Spálov „B“, 3. Spálov „A“, 4. Bartošovice.
31. 5. Heltinov – Za krásného počasí se uskutečnila hodová mše svatá pod širým nebem „Na rybníku“, kterou na pozvání sloužil společně s P. Mgr. Zdenkem Vavrem kněz z Dolní Lutyně P. Mgr. Marián Pospěcha, který před několika lety působil i ve spálovské farnosti. Pro návštěvníky si přichystali místní farníci posezení s P. Mariánem a malým občerstvením.
31. 5. Spálov – na hřišti TJ se odehrálo mistrovské utkání okresní soutěže žáků TJ Spálov vs. Jistebník, v 17 hodin se odehrálo mistrovské utkání TJ Spálov vs. FK Kozlovice s výsledkem 3:2.